

การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดเชียงใหม่

นางสาววิดา พงษ์บุรพา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**The Study of Understanding of Asset and Liabilities Declaration
of Persons Holding Political Positions of Local Government
in Chiang Mai.**

Miss Wiyada Pongburapa

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อและนามสกุล นางสาววิดา พงษ์บุรพา

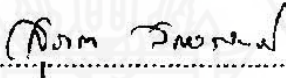
แขนงวิชา บริหารธุรกิจ

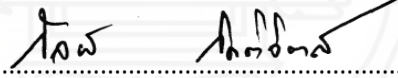
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงศ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ เข้มทอง)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ศึกษา นางสาววิดา พงษ์บุรพา รหัสนักศึกษา 2553000452 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุชาดา สดาวรวงศ์ **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ (2) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน และ (3) ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างในเชิงสถิติ จะทำการทดสอบการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธี LSD (Least Significance Difference)

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในภาพรวม ในระดับปานกลาง (2) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางการเมือง ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แตกต่างกัน โดยรวมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.49) ไม่ได้ระบุปัญหาในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แต่มีเพียงบางราย (ร้อยละ 11.51) ระบุปัญหาคือ จำนวนครั้งในการยื่นบัญชีต่อ 1 วาระมากเกินไป ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และความยุ่งยากในการจัดหาเอกสารประกอบการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

คำสำคัญ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดเชียงใหม่

Independent Study title: The Study of Understanding of Asset and Liabilities Declaration of Persons Holding Political Positions of Local Government in Chiang Mai.

Author: Miss Wiyada Pongburapa; **ID:** 2553000452; **Degree:** Master of Business Administration;

Independent Study advisor: Suchada Sathawornwong, Associate Professor; **Academic year:** 2013

Abstract

The objectives of the study were to (1) study the level of understanding of assets and liabilities declaration of persons holding political position of local government in Chiang Mai (2) compare the understanding level of assets and liabilities declaration of persons holding political position of local government in Chiang Mai, classified according to personal factors. (3) examine the problems in declaring assets and liabilities of persons holding political position of local government in Chiang Mai

The sample of the study consists of 278 persons holding political position of local government in Chiang Mai. The data were collected through questionnaires which were statistically analyzed by frequency, percentage, means, standard deviation, t-test and one-way ANOVA. In addition, LSD (Least Significance Difference) was also applied for data analysis in case some variations are found.

The results revealed that (1) the understanding in assets and liabilities declaration of persons holding political position of local government in Chiang Mai was at medium level. (2) The research study also found that there was difference of understanding in assets and liabilities declaration among persons holding political position of local government in Chiang Mai, of different gender, level of education, position and experience on declaration, with statistical significance at .05 level. (3) Most of the respondent (88.49 percent) did not indicate the problems. However, some had indicated which were the frequency of handling assets and liabilities declaration in their term of positions, lacks of publicizing the standards and regulations of assets and liabilities declaration and difficulties for the required documents.

Keywords: Assets and liabilities declaration, Persons holding political position, Local government in Chiang Mai

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากรองศาสตราจารย์สุชาติดา สถาวรวงศ์ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์ ที่สละเวลาเป็นกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระของข้าพเจ้า และเสนอแนะข้อแก้ไขเพิ่มเติมให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สละเวลาในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง ตรวจทานความถูกต้องของภาษา และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ที่อำนวยความสะดวกในการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณคณะอาจารย์ บุคลากร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ทั้งทางด้านความรู้ แนวทางในการแก้ปัญหา รวมถึงการอำนวยความสะดวกในทุกด้านสุดท้ายนี้ขอขอบคุณผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้

วิยดา พงษ์บุรพา

พฤษภาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	10
ผู้มีหน้าที่หน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน	15
รายการสินทรัพย์และหนี้สินที่ต้องแสดง	17
หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน	18
เอกสารประกอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของรายการทรัพย์สินและหนี้สิน	22
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	35
การทดสอบเครื่องมือเก็บข้อมูล	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	39
ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน	41
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามปัจจัยส่วนบุคคล	47
ตอนที่ 4 ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	59
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย	61
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	74
ประวัติผู้ศึกษา	83

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงคำอธิบายความหมายของทรัพย์สินแต่ละรายการ และเอกสารประกอบ	22
ตารางที่ 2.2 แสดงคำอธิบายความหมายของหนี้สินแต่ละรายการ และเอกสารประกอบ	25
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่	33
ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่	35
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	39
ตารางที่ 4.2 ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	41
ตารางที่ 4.3 ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี	42
ตารางที่ 4.4 ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน	44
ตารางที่ 4.5 ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน	46
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีเพศแตกต่างกัน	47
ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอายุแตกต่างกัน	48
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีจำแนกตามอายุ	49
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีการศึกษาแตกต่างกัน	50
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีจำแนกตามระดับการศึกษา	51
ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีตำแหน่งในปัจจุบันแตกต่างกัน	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน	54
ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองที่มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินแตกต่างกัน	57
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี	58

ฉ

สารบัญญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า 5
-------------------------------------	--------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยที่วัด โดยองค์การเพื่อความโปร่งใส นานาชาติ ได้จัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพ

ดัชนีคอร์รัปชันประจำปี พ.ศ. 2554 ปรากฏว่าประเทศไทยได้ 3.4 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน อยู่อันดับที่ 80 จากการจัดอันดับทั้งหมด 183 ประเทศทั่วโลก (Transparency International, 2011)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงาน ป.ป.ช. องค์การอิสระผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้สังเกตเห็นถึงปัญหาการคอร์รัปชัน ซึ่งนอกจากจะเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมมาช้านาน ยังมีแนวโน้มที่จะรุนแรงและส่งผลกระทบต่อความเสียหายอย่างรุนแรงต่อความมั่นคงของรัฐ ระบบเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการลงทุนและการค้าขายระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สำนักงาน ป.ป.ช., 2554, หน้า 6)

โดยภารกิจสำคัญของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ถือเป็นการส่งเสริมการป้องปรามการทุจริต คัดกรองบุคคลผู้มาดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกทั้งเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐนั้น คือ ภารกิจด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน โดยมีวัตถุประสงค์ที่ดังนี้ (วรวิทย์ สุขบุญ, 2551)

1. เพื่อเป็นการแสดงความโปร่งใสและคัดกรองบุคคลผู้มาดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงว่าได้ทรัพย์สินมาด้วยวิธีใด หากได้มาโดยไม่สุจริตก็เป็นเหตุที่บุคคลผู้นั้นจะไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่ง

2. เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้เข้ารับตำแหน่งทำการทุจริตระหว่างที่ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งหรือมีอำนาจ

3. เป็นมาตรการเสริมในการปราบปรามทุจริต

เดิมสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่มีสำนักงานระดับจังหวัด แต่เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด จึงถือเป็นโอกาสในการปรับโครงสร้างในองค์กรเพื่อรองรับกฎหมาย และเพิ่มช่องทางเพื่อเข้าไปส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตระหนักถึงการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด เพื่อเป็นการเข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่ โดยได้มีการแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ดังนี้

1. ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแผนงานโครงการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
2. ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในเขตจังหวัดในการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
3. กำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐในเขตพื้นที่จังหวัด ให้ดำเนินการตามมาตรการและเสนอแนะให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
4. ศึกษา วิเคราะห์ สภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเขตจังหวัดและเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
5. การรับเรื่องกล่าวหาในเขตจังหวัด แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานและเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.
6. รับยื่นและตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด เว้นแต่กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา แล้วเสนอคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.
7. ประสานงานและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
8. ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และรับผิดชอบด้านธุรการในการสรรหาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

9. รับผิดชอบงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำ
จังหวัด

10. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

จากอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำ
มีภารกิจหลัก 3 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านป้องกันการทุจริต
- (2) ด้านปราบปรามการทุจริต
- (3) ด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ซึ่งเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการให้ประสานสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งในที่นี่
จะกล่าวถึงภารกิจด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ของสำนักงาน
ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบไปด้วย การรับยื่นแบบบัญชี การตรวจสอบความถูกต้อง
และมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมทั้งตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและ
หนี้สินของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัด
เชียงใหม่ ซึ่งเดิมตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง “กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ตามประกาศดังกล่าวมีผล
ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ
สำนักงาน ป.ป.ช. จำนวนทั้งสิ้น 26 องค์กร โดยกำหนดเกณฑ์รายได้ คือ

- (1) องค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าห้าล้านบาท
- (2) องค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท
- (3) เทศบาลเมืองและเมืองพัทยา ที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท

ต่อมาเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 มีประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง
“กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2554” (ยกเลิกประกาศ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหาร
ท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2542) มีผลบังคับใช้ ตามประกาศดังกล่าวมีผลให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง
เทศบาลตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ทุกองค์กรมีหน้าที่ต้องยื่น

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยไม่คำนึงถึงรายได้ รวมทั้งสิ้น 211 องค์กร ทำให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ เพิ่มขึ้น 185 องค์กร ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ เพิ่มขึ้นประมาณ 900 คน ส่งผลให้สำนักงานป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ มีภารกิจในการรับยื่นบัญชี และตรวจสอบบัญชีเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งประมาณการจากข้อมูลการรับยื่นบัญชีปีงบประมาณ 2556 จำนวน 757 บัญชี และบัญชีที่รับยื่นปีงบประมาณก่อนค้ำตรวจ จำนวน 1,130 บัญชี รวม 1,887 บัญชี (สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่, 2556, หน้า 16)

ซึ่งผลการรับบัญชีและตรวจสอบเอกสารเบื้องต้นของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีเพียงร้อยละ 10 ของจำนวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ที่สามารถจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และแนบเอกสารประกอบถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด สอดคล้องกับผลการศึกษา วชิร สงบพันธ์ (2548) ศึกษาเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พบว่าการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินล่าช้า ส่วนหนึ่งเกิดจากผู้ยื่นบัญชี

จากสภาพปัญหาและผลการศึกษาที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งผลถึงประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบ อีกทั้งจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่และมีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จำนวนทั้งสิ้น 211 องค์กร และมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ โดยประมาณจำนวน 900 คน ซึ่งหากไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ก็จะส่งผลให้การดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินล่าช้า และไม่ปฏิบัติตามเป้าหมายขององค์กร ในฐานะที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ด้านตรวจสอบทรัพย์สิน สังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ จึงมีความสนใจทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจกรณีที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีตามลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน รวมถึงศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

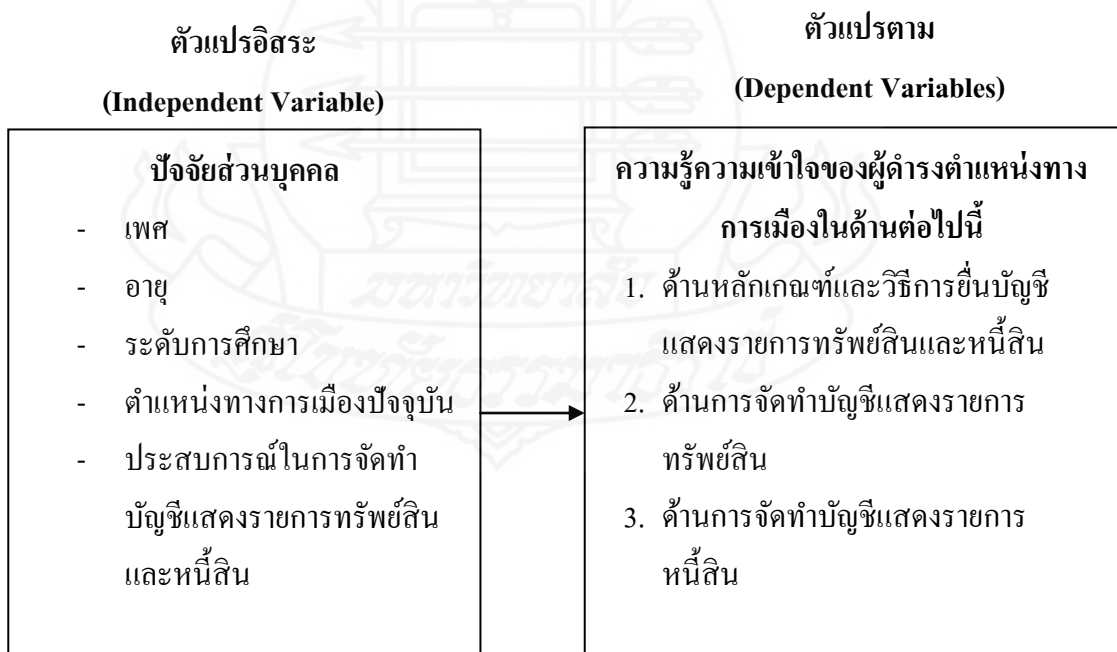
2.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้คือ

สมมติฐานที่ 1 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีตำแหน่งในปัจจุบันแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแตกต่างกัน

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านประชากรที่ทำการศึกษาคือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ 5 ตำแหน่ง จำนวนทั้งสิ้น 911 คน ได้แก่

- (1) นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (2) รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) ที่ปรึกษานายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (4) เลขานุการนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (5) สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2 ขอบเขตด้านตัวแปร ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางการเมือง ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ 1) ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน 2) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน 3) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน

5.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน 2) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน 3) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

สำนักงาน ป.ป.ช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดเชียงใหม่

บัญชี หมายถึง บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายถึง (1) นายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) รองนายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ที่ปรึกษานายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) เลขานุการนายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (5) สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ยื่น หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สิน)

ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน (2) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ (3) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน

ความรู้ความเข้าใจด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ดังนี้ (1) ในการดำรงตำแหน่ง 1 วาระต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจำนวน 3 ครั้ง (2) ทรัพย์สินที่ต้องแสดงให้รวมถึงทรัพย์สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (3) ความครอบคลุมของทรัพย์สินที่ต้องแสดง (4) ระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน (5) เอกสารประกอบ (6) การลงลายมือชื่อ (7) การแนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (8) บทกำหนดโทษ

ความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายการทรัพย์สินที่ต้องแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายการหนี้สินที่ต้องแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจและปัญหาในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

7.2 สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ทราบวิธีการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

7.3 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มมากขึ้น

7.4 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่สามารถจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินได้อย่างถูกต้อง แนบเอกสารประกอบถูกต้อง ครบถ้วน และจัดทำแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
3. รายการสินทรัพย์และหนี้สินที่ต้องแสดง
4. หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
5. เอกสารประกอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน
6. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นักรัฐศาสตร์ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นเอาไว้ในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้ Daniel Wit (1991:5) ได้นิยามไว้ว่า “การปกครองท้องถิ่นหมายถึง” การปกครองที่รัฐบาลกลางได้ให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจออกไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองตนเอง และมีส่วนร่วมกันรับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นของตนตามแนวคิดที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลท้องถิ่นย่อมจะเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

ดังนั้นในการดำเนินงานบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นของตนเอง อันเกิดมาจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยที่องค์กรเหล่านี้จะต้องมีความเป็นอิสระมิได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารราชการส่วนกลาง รวมถึงการที่องค์กรนั้น ๆ จะต้องมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานต่างๆ ภายในท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจของตนที่ได้รับการกระจายอำนาจมาจากรัฐบาลกลางอย่างเป็นอิสระอีกด้วย

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2541: 45) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ ทำให้เกิดการ

ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นตามกรอบแนวคิดของประธาน คงฤทธิศึกษากร อาจแยกเป็นองค์ประกอบดังนี้

- 1.) หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยการปกครองที่มีลักษณะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งโดยกฎหมาย
- 2.) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้ง จะต้องมีความสามารถปกครองตนเอง มีอิสระในการบริหารงาน กำหนดนโยบาย ตัดสินใจ หรือดำเนินกิจการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่โดยไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลกลาง
- 3.) หน่วยการปกครองท้องถิ่น ต้องเป็นองค์กรที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน
- 4.) หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีความเป็นของตนเอง โดยมีอำนาจในการจัดเก็บภาษี หรือจัดหารายได้เองภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่รัฐบาลกลางเป็นผู้กำหนด
- 5.) หน่วยการปกครองท้องถิ่น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง
- 6.) การปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการตรากฎหมาย ข้อบังคับสำหรับใช้บังคับในเขตพื้นที่ท้องถิ่นของตนเอง เพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐบาลกลาง
- 7.) หน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้เพราะการมีอิสระในการปกครองตนเองต้องไม่มีลักษณะเป็นรัฐอิสระ หรือขัดกับหลักการความเป็นเอกภาพของรัฐ เพียงแต่การกำกับดูแลนั้นจะกระทำได้ที่ทำที่กฎหมายให้อำนาจเท่านั้น เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประโยชน์ของประชาชนโดยรวม

โกวิท พวงงาม (2550: 7) ให้ความหมายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานในแต่ละท้องถิ่นมีผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารอย่างอิสระในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลังและกำหนดนโยบายของตนเอง รวมทั้งหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐและของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรดังกล่าวในกรณีประเทศไทย ได้แก่

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล พัทธา และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นข้างต้น พอสรุป ได้ว่าการปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้แก่องค์กรที่เป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชนหรือท้องถิ่นหนึ่ง ๆ เพื่อดำเนินการปกครองตนเองโดยหน่วยการปกครองท้องถิ่นเหล่านี้จะทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ของตนเอง องค์กรปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจและดำเนินกิจการ ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้อย่างอิสระ แต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็น ได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ
2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจากประเทศ มีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงความต้องการที่แท้จริง และถ้าหากหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้น ได้
3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่าง ไปด้วยการจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษ การปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะ โดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตามการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมีลักษณะสำคัญหลายประการ ดังต่อไปนี้

พรชัย เทพปัญญา (2547: 1) ให้ความเห็นว่า ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นคือ “เป็นองค์กรที่มีการปฏิบัติงานต่อเนื่องกันโดยไม่ขาดตอน ไม่ใช่เดี่ยวทำเดี่ยวหยุด มีอำนาจที่จะกระทำกิจกรรมสาธารณะ มีความสามารถที่จะทำสัญญากับบุคคลหรือนิติบุคคลได้ มีสิทธิที่จะฟ้องร้องหรือถูกฟ้องร้องคดีความในศาลได้และสามารถที่จะเก็บภาษีอากร และกำหนดงบประมาณของตนเอง”

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2546: 22) ได้จำแนกลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายจากส่วนกลาง มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน และมีคณะผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานอย่างเป็นอิสระ และมีอำนาจอิสระในด้านการคลัง เช่น การจัดเก็บภาษี และหารายได้อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดและจัดทำงบประมาณของตนเอง รวมทั้งมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและมีการบริหารงานของตนเอง ไม่ต้องขอคำสั่งจากราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งองค์กรท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นนี้จะมีบุคลากรของตนเองบริหารงานภายในท้องถิ่นเป็นพนักงานของท้องถิ่นที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณของท้องถิ่นเอง

นอกจากนี้ ปธาน สุวรรณมงคล (2547: 4-5) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1.) เป็นนิติบุคคลที่เกิดขึ้นโดยอำนาจของกฎหมาย การเป็นนิติบุคคลจึงเป็นการแสดงถึงฐานะทางกฎหมาย สำหรับการปกครองท้องถิ่นถือเป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชนโดยมีกฎหมายตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายนั้นๆ และสามารถก่อพันธะทางกฎหมาย เช่น ทำสัญญา การก่อหนี้ เป็นต้น

2.) มีอำนาจหน้าที่เฉพาะ จะมีการดำเนินกิจการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นการระบุหน้าที่ไว้

โดยชัดเจนหรืออาจเป็นการระบุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเริ่มทำกิจการใด ๆ ที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศ

3.) ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง โดยทั่วไปสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน โดยสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ส่วนผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นอาจมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน หรืออาจมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยสภาเป็นผู้เลือกผู้บริหารหรือคณะบริหารท้องถิ่นก็ได้ตามที่กฎหมายกำหนด

4.) ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งนี้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การริเริ่มกฎหมาย การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ประพฤติไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป การให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารหรือคณะผู้บริหาร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นในท้องถิ่นใดที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเข้มแข็ง จะทำให้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมมากและมีความโปร่งใสในการทำงาน ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างเข้มแข็ง

5.) มีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ สาระสำคัญประการหนึ่งของการปกครองท้องถิ่นคือต้องมีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดความเป็นอิสระในการบริหารงานในที่นี้หมายถึง อำนาจในการตัดสินใจดำเนินการในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย โดยที่รัฐบาลกลางควรมีหน้าที่เพียงสนับสนุน ส่งเสริมและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าการควบคุมอย่างใกล้ชิด

6.) มีอำนาจในการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้ได้อย่างอิสระตามสมควร การปกครองท้องถิ่นที่จะบังเกิดผลดีต่อท้องถิ่นโดยส่วนรวม ต้องมีอำนาจในการจัดหารายได้ภายในท้องถิ่นของตนอย่างเพียงพอต่อการบริหารงาน กล่าวคือ มีแหล่งรายได้ที่ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บเองได้นอกเหนือจากรายได้ของท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

7.) มีการกำกับดูแลจากรัฐ การปกครองท้องถิ่นถือเป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของรัฐและจัดตั้งโดยรัฐมีกฎหมายรองรับ มิใช่องค์กรที่เป็นอิสระเด็ดขาดจากรัฐ ดังนั้น การกำกับดูแลจึงเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็น เพื่อให้การใช้อำนาจของคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและ

ประเทศชาติโดยรวมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ การกำกับดูแลของรัฐต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและต้องไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

สอดคล้องกับโกวิท พวงงาม (2550: 77) ที่ได้เสนอลักษณะสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยว่าเมืองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

- (1) เป็นองค์กรในชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน
- (2) มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
- (3) มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมและสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและ กำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ
- (4) มีการจัดองค์กรเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่น และฝ่ายสภาท้องถิ่น
- (5) ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้งคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตาม ตรวจสอบ การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการทบทวนลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น สามารถสรุปได้ว่าลักษณะการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย การเป็นองค์กรในชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายส่วนกลางมีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายมีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านการคลัง การจัดเก็บภาษี การหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำงบประมาณด้วยตนเอง รวมถึงการกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐและมีการแบ่งองค์กรเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกตั้งคณะผู้แทน ซึ่งประกอบด้วยคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2554 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนังสือติดต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 32 ดังนี้คือ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550, 2550)

(1) กรุงเทพมหานคร ได้แก่

- (ก) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (ข) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (ค) ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (ง) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(2) เมืองพัทยา ได้แก่

- (ก) นายกเมืองพัทยา
- (ข) รองนายกเมืองพัทยา
- (ค) ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา และเลขานุการนายกเมืองพัทยา
- (ง) สมาชิกสภาเมืองพัทยา

(3) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่

- (ก) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (ข) รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (ค) ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (ง) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(4) เทศบาลนคร ได้แก่

- (ก) นายกเทศมนตรี
- (ข) รองนายกเทศมนตรี
- (ค) ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรี
- (ง) สมาชิกสภาเทศบาล

(5) เทศบาลเมือง ได้แก่

- (ก) นายกเทศมนตรี
- (ข) รองนายกเทศมนตรี
- (ค) ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรี
- (ง) สมาชิกสภาเทศบาล

(6) เทศบาลตำบล ได้แก่

- (ก) นายกเทศมนตรี

- (ข) รองนายกเทศมนตรี
- (ค) ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรี
- (7) องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่
 - (ก) นายกององค์การบริหารส่วนตำบล
 - (ข) รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล
 - (ค) เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล

3. รายการสินทรัพย์และหนี้สินที่ต้องแสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สิน ที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องแสดงมาในแบบบัญชี ได้แก่ ทรัพย์สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ที่มีอยู่ทั้งในและต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินที่มอบหมายให้บุคคลอื่นครอบครองแทนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม โดยจัดแบ่งประเภททรัพย์สินจำนวน 9 รายการ และหนี้สินจำนวน 4 รายการ ดังนี้

รายการสินทรัพย์

- 1) เงินสด หมายถึง เงินสดทุกสกุลรวมกันเกิน 200,000 บาท ขึ้นไป กรณีแสดงเงินสดเกิน 2,000,000 บาท ให้ผู้ยื่นชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บเงินไว้ด้วย
- 2) เงินฝาก หมายถึง เงินฝากในสถาบันการเงิน รวมถึง สลากออมสิน บัตรเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงิน
 - ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารของรัฐและเอกชน ทุกแห่ง
 - สถาบันการเงินอื่น หมายถึง สถาบันการเงินอื่นนอกจากธนาคารพาณิชย์ เช่น บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น ทั้งนี้รวมถึงกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนด้วย
- 3) เงินลงทุน หมายถึง เงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาล ค้ำประกัน หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น
- 4) เงินให้กู้ยืม หมายถึง เงินที่ให้บุคคลหรือนิติบุคคลกู้ยืม
- 5) ที่ดิน หมายถึง ที่ดินที่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองตามกฎหมาย
- 6) โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง หมายถึง บ้านอาศัย และสิ่งปลูกสร้างอื่น เช่น อาคารพาณิชย์ ห้องชุด โกดัง

7) ยานพาหนะ หมายถึง ยานพาหนะต่าง ๆ เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เครื่องบินส่วนบุคคล เป็นต้น

8) สิทธิและสัมปทาน หมายถึง สิทธิในทรัพย์สินทางวรรณกรรม ศิลปกรรม ประดิษฐ์กรรม และการที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำประโยชน์เกี่ยวกับบริหารสาธารณะ หรือ ทรัพย์สินสาธารณะ จนถึงสิทธิที่รัฐหรือเอกชนรับรอง และสามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิตามสัญญา สัมปทานต่าง ๆ สิทธิการเช่าที่ดิน สิทธิสมาชิกสนามกอล์ฟ เป็นต้น

9) ทรัพย์สินอื่น หมายถึง ทรัพย์สินอื่นนอกจากที่ระบุในรายการที่ 1-8 โดยมีมูลค่าของทรัพย์สินทุกชนิดรวมกันตั้งแต่ 200,000.- บาท (สองแสนบาท) ขึ้นไป เช่น ทองคำ อัญมณี งาม้างโบราณวัตถุ นาฬิกา รถยนต์โบราณ อาวุธปืน เป็นต้น

รายการหนี้สิน

1) เงินเบิกเกินบัญชี หมายถึง เงินเบิกเกินบัญชีจากธนาคาร และให้หมายความรวมถึงหนี้ค้างชำระบัตรเครดิตทุกประเภทด้วย

2) เงินกู้ธนาคารและสถาบันการเงินอื่น หมายถึง เงินกู้ทุกประเภทจากธนาคาร และสถาบันการเงินอื่น

3) หนี้สินที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ หมายถึง หนี้สินหรือเงินกู้ที่มีหลักฐานเป็นหนังสือจากบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีธนาคารและสถาบันการเงินอื่น เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น

4) หนี้สินอื่น หมายถึง หนี้สินที่ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ

4. หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554) มีข้อกำหนดดังนี้

มาตรา 32 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

ในกรณีที่ผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

มาตรา 33 การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา 32 ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้นั้นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(2) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(3) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีแล้ว ยังให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง โดยให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมิได้เปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวแทนการยื่นใหม่ก็ได้ แต่ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ จะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งจะกำหนดให้นำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยก็ได้

กรณีและผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว และต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินสำหรับตำแหน่งอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา 34 เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้ว ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

ในกรณีและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา 119 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน มีข้อควรรู้และหลักเกณฑ์และวิธีการโดยสรุปดังนี้

- (1) คู่สมรส หมายความว่า คู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย
- (2) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้หมายถึง บุตรในสมรส บุตรบุญธรรม และบุตรนอกสมรสที่รับรองแล้ว
- (3) ให้แสดงทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่ง วันที่พ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่พ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี แล้วแต่กรณี

(4) ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากรายการทรัพย์สินและหนี้สินใดเป็นรายการเดียวกันกับที่เคยยื่นบัญชีไว้ก่อนแล้วและไม่มีการเปลี่ยนแปลงให้ใช้เอกสารประกอบของการยื่นบัญชีครั้งก่อนได้ โดยให้หมายเหตุไว้ในบัญชีด้วยว่า เอกสารประกอบอยู่ในบัญชีครั้งใด

(5) กรณีที่ยื่นบัญชีพร้อมกันหลายตำแหน่ง ให้ยื่นบัญชีทุกตำแหน่ง โดยใช้เอกสารประกอบชุดเดียวกันได้ และให้หมายเหตุไว้ในบัญชีด้วยว่าเอกสารประกอบอยู่ในบัญชีตำแหน่งใด

(6) เอกสารประกอบไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินและหนี้สินของกลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ผู้ยื่นจะต้องเป็นผู้ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานทุกหน้ารวมทั้งหน้าหลังที่มีข้อความ (กลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะไม่ต้องลงลายมือชื่อ)

(7) สำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หมายถึงสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ผู้ยื่น ได้ยื่นต่อกรมสรรพากรในรอบปีภาษีที่ผ่านมา กรณีผู้ยื่น กลุ่มสมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะได้ยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแยกกัน ให้แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของทุกคน

(8) กรณีในรอบปีภาษีที่ผ่านมาไม่ได้ยื่นชำระภาษีเนื่องจากมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่จะต้องชำระภาษี ให้หมายเหตุไว้ในหน้า “รายละเอียดเอกสารประกอบบัญชี” ลำดับที่ 1 ให้ทราบด้วย

(9) ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการ ให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินที่มอบหมาย ให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

(10) รายได้

10.1) รายได้ต่อปี (โดยประมาณ) หมายถึง รายได้โดยประมาณในปีที่เข้ารับตำแหน่ง

10.2) รายได้ระหว่างดำรงตำแหน่ง หมายถึง รายได้ทั้งหมดระหว่างดำรงตำแหน่ง

10.3) รายได้ 1 ปี หลังพ้นจากตำแหน่ง หมายถึง รายได้ตั้งแต่พ้นจากตำแหน่งถึงพ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี

10.4) รายได้ประจำ ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เบี้ยประชุม โบนัส เป็นต้น

10.5) รายได้จากทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าเช่า ดอกเบี้ย เงินปันผล เป็นต้น

10.6) รายได้จากการรับให้/จำหน่ายทรัพย์สิน ได้แก่ รัชมรดก รัชมรดก รัสมรดก ทรัพย์สิน เป็นต้น

10.7) รายได้อื่น ๆ ได้แก่ รายได้ที่นอกเหนือจากข้อ 10.4 ถึง 10.6 เช่น เงิน ถูกสลากกินแบ่งรัฐบาล ค่านายหน้า เป็นต้น

(11) รายจ่าย หมายถึง รายจ่ายต่อปี (โดยประมาณ) หรือ รายจ่ายระหว่างดำรง ตำแหน่ง หรือ รายจ่าย 1 ปี หลังพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

11.1) รายจ่ายประจำ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ค่าผ่อนบ้าน ค่าผ่อนรถ ค่าเบี้ยประกัน เป็นต้น

11.2) รายจ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เงินบริจาค เป็นต้น

(12) การกรอกข้อมูลทรัพย์สินและหนี้สินในทุกรายการ ให้กรอกเรียงลำดับ โดย เริ่มจากผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามลำดับ

(13) รายการทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดไม่พอกรอก สามารถกรอกเพิ่มเติม เป็นใบแทรกได้

(14) รายละเอียดคำอธิบายรายการทรัพย์สินและหนี้สินในแต่ละประเภท สามารถ อ่านเพิ่มเติมได้ที่ด้านหลังแบบบัญชีฯ

5. เอกสารประกอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

เอกสารประกอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดงมา ในแบบบัญชี มีรายละเอียดของเอกสารประกอบที่ต้องยื่นแต่ละรายการดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงคำอธิบายความหมายของทรัพย์สินแต่ละรายการ และเอกสารประกอบ

ที่	ประเภททรัพย์สิน คำอธิบายรายการในบัญชี	ตัวอย่างหลักฐานที่ต้องแนบ
1	เงินสด หมายถึง เงินสดทุกสกุลรวมกันเกิน 200,000 บาท ขึ้นไป กรณีแสดงเงินสดเกิน 2,000,000 บาท ให้ผู้ยื่นชี้แจงวัตถุประสงค์ในการ เก็บเงินไว้ด้วย	- กรณีเงินสดจำนวนรวม 2,000,000 บาท ขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจนับความถูกต้อง และความมีอยู่จริงของเงินสดดังกล่าว

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	ประเภททรัพย์สิน คำอธิบายรายการในบัญชี	ตัวอย่างหลักฐานที่ต้องแนบ
2	<p>เงินฝาก หมายถึง เงินฝากในสถาบันการเงิน รวมถึง สลากออมสิน บัตรเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารของรัฐและเอกชน ทุกแห่ง - สถาบันการเงินอื่น หมายถึง สถาบันการเงินอื่นนอกจากธนาคารพาณิชย์ เช่น บริษัทเงินทุน หลักทรัพย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น ทั้งนี้รวมถึงกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - สำเนาสมุดคู่ฝากที่ปรากฏชื่อบัญชี เลขที่บัญชี และยอดคงเหลือ ณ วันที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากยอดเงินฝากคงเหลือไม่ตรงในวันดังกล่าว ให้สำเนาสมุดเงินฝากที่ปรากฏยอดรายการก่อนและหลังวันแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน - สำเนาหนังสือรับรองยอดเงินฝากคงเหลือของธนาคาร ณ วันที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน - รายการเคลื่อนไหวทางบัญชี (STATEMENT) ของเดือน ที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน - สำเนาสลากออมสิน หรือสำเนาบัตรเงินฝาก
3	<p>เงินลงทุน หมายถึง เงินลงทุนในหลักทรัพย์ รัฐบาลและที่รัฐบาล ค่าประกัน หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำเนาพันธบัตร - สำเนาหลักทรัพย์ - สำเนาใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant) ที่จะซื้อหุ้นกู้/หน่วยลงทุน - สำเนาหนังสือรับรองของบริษัทหลักทรัพย์หรือนายทะเบียนหลักทรัพย์ (Broker) หรือศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ ณ วันที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน - สำเนาหลักทรัพย์หรือสำเนาหนังสือรับรองของบริษัท หรือ สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ. 5) - สำเนาหนังสือรับรองของห้างหุ้นส่วนหรือหลักฐานการเป็นหุ้นส่วน - กรณีเป็นกิจการค้าอื่นที่ดำเนินธุรกิจเป็นส่วนตัว ให้ระบุสถานที่ดำเนินกิจการ พร้อมทั้งภาพถ่ายสถานที่ดำเนินกิจการและบัญชีรายการทรัพย์สิน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	ประเภททรัพย์สิน คำอธิบายรายการในบัญชี	ตัวอย่างหลักฐานที่ต้องแนบ
4	เงินให้กู้ยืม หมายถึง เงินที่ให้บุคคลหรือนิติบุคคลกู้ยืม	- สำเนาหนังสือหรือสัญญากู้ยืมเงิน หรือหลักฐานอื่นที่แสดง การให้กู้ยืมเงิน เช่น สำเนาหนังสือรับสภาพหนี้ของลูกหนี้ สำเนาหลักฐานการจดทะเบียนนิติกรรม สำเนาหลักประกัน เป็นต้น (กรณีให้นิติบุคคลกู้ยืมเงิน ให้แนบสำเนางบการเงินประจำปี และเอกสารประกอบงบการเงินที่ปรากฏรายการเงินกู้ของนิติบุคคลนั้น ประกอบด้วย)
5	ที่ดิน หมายถึง ที่ดินที่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองตามกฎหมาย	- สำเนาโฉนดที่ดินหรือสำเนาเอกสารแสดงสิทธิครอบครองที่ดิน เช่น ส.ค.๑ , น.ส. ๓ , น.ส. ๓ ก เป็นต้น - สำเนาสัญญาซื้อขาย (ถ้ามี)
6	โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง หมายถึง บ้านอาศัย และสิ่งปลูกสร้างอื่น เช่น อาคารพาณิชย์ ห้องชุด โกดัง	- ภาพถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน พร้อมระบุว่าปลูกสร้างบนที่ดินแปลงใดและของบุคคลใด หรือ หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด - กรณีไม่มีสำเนาทะเบียนบ้าน ให้แนบภาพถ่ายสี พร้อมระบุว่าปลูกสร้างบนที่ดินแปลงใด และของบุคคลใด
7	ยานพาหนะ หมายถึง ยานพาหนะต่าง ๆ เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เครื่องบินส่วนบุคคล เป็นต้น	- สำเนาทะเบียน หรือคู่มือการจดทะเบียน ยานพาหนะหรือเอกสารอื่นที่แสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง
8	สิทธิและสัมปทาน หมายถึง สิทธิในทรัพย์สินทางวรรณกรรม ศิลปกรรม ประดิษฐกรรม และการที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำประโยชน์เกี่ยวกับบริหารสาธารณะ หรือ ทรัพยากรธรรมชาติ จนถึงสิทธิที่รัฐหรือเอกชนรับรอง และสามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิตามสัญญา สัมปทานต่าง ๆ สิทธิการเช่าที่ดิน สิทธิสมาชิกสนามกอล์ฟ เป็นต้น	- สำเนาหลักฐานการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือ ลิขสิทธิ์ - สำเนาเอกสารแสดงสิทธิในการเป็นสมาชิก สโมสรหรือชมรม - สำเนาเอกสารแสดงสิทธิ เช่น สัญญาเช่า สัญญา จะซื้อจะขาย เป็นต้น

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่-	ประเภททรัพย์สิน คำอธิบายรายการในบัญชี	ตัวอย่างหลักฐานที่ต้องแนบ
9	ทรัพย์สินอื่น หมายถึง ทรัพย์สินอื่นนอกจากที่ระบุในรายการที่ ๑-๘ โดยมีมูลค่าของทรัพย์สินทุกชนิดรวมกันตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาท) ขึ้นไป เช่น ทองคำ อัญมณี งาม้างโบราณวัตถุ นาฬิกา รถยนต์โบราณ อาวุธปืน เป็นต้น	- ภาพถ่ายสีพร้อมบัญชีแสดงรายละเอียดและมูลค่าปัจจุบัน ของทรัพย์สินแต่ละรายการ

ตารางที่ 2.2 แสดงคำอธิบายความหมายของหนี้สินแต่ละรายการ และเอกสารประกอบ

ที่-	ประเภทหนี้สิน คำอธิบายรายการในบัญชี	ตัวอย่างหลักฐานที่ต้องแนบ
1	เงินเบิกเกินบัญชี หมายถึง เงินเบิกเกินบัญชีจากธนาคาร และให้หมายความรวมถึงหนี้ค้างชำระบัตรเครดิตทุกประเภทด้วย	- สำเนาสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี (O/D) - สำเนาหนังสือรับรองยอดหนี้คงเหลือ (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย) ณ วันที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน - สำเนารายการเคลื่อนไหวทางบัญชี (STATEMENT) ของเดือนที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน - สำเนาใบแจ้งหนี้บัตรเครดิต
2	เงินกู้ธนาคารและสถาบันการเงินอื่น หมายถึง เงินกู้ทุกประเภทจากธนาคารและสถาบันการเงินอื่น	- สำเนาสัญญากู้เงิน และสำเนาหนังสือรับรองยอดหนี้คงเหลือ (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย) ณ วันที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือสำเนาใบเสร็จชำระหนี้ที่ระบุยอดหนี้คงเหลือ
3	หนี้สินที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ หมายถึง หนี้สินหรือเงินกู้ที่มีหลักฐานเป็นหนังสือจากบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีธนาคารและสถาบันการเงินอื่น เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น	- สำเนาหนังสือหรือสัญญากู้เงินที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ - สำเนาสัญญาเช่าซื้อ - สำเนาหนังสือรับรองยอดหนี้คงเหลือ - สำเนาหลักฐานอื่นที่แสดงถึงการเป็นหนี้

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

4	หนังสืออื่น หมายถึง หนังสือที่ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ	- ให้จัดทำเอกสารที่ระบุชื่อและชื่อสกุล ที่อยู่ปัจจุบัน ที่ติดต่อได้สะดวกของเจ้าหน้าที่ พร้อมแสดงยอดเงินกู้คงเหลือ (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย) ณ วันที่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
---	---	--

6. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ

ความรู้ ความเข้าใจ คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจ หรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขาตามที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายไว้และ บลูม (Bloom, 1980 อ้างถึงใน ศิพล รื่นใจชน, 2549, หน้า 10) ได้จำแนกความหมายระหว่างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อประโยชน์ในการสื่อความหมายไว้ ดังนี้

ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเน้นการจำ ไม่ว่าจะเป็นการระลึกถึงหรือระลึกได้ก็ตาม เป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ โดยเริ่มต้นจากการรวบรวมสาระต่าง ๆ จนกระทั่งพัฒนาไปสู่ขั้นที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยความรู้นี้อาจแยกออกเป็นความรู้เฉพาะสิ่ง และความรู้เรื่องสากลเป็นต้น

ความเข้าใจ เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการสื่อความหมายโดยอาศัยความสามารถทางสมองและทักษะ ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยการทำความเข้าใจนั้นอาจไม่มีผลสมบูรณ์เสมอไป สำหรับพฤติกรรมความเข้าใจแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบคือการแปลความ การตีความ และการสรุปอ้างอิง ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่ ศิพล รื่นใจชน (2549) ได้ให้ความหมายของคำว่าความรู้ตามพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ของ กูด (Good, 1973) ว่าเป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และรายละเอียดต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับและเก็บรวบรวมสะสมไว้

ซึ่งใกล้เคียงกับความหมายที่บลูม (Bloom, อ้างถึงในแสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการระลึกถึงเฉพาะเรื่อง ระลึกถึงวิธีการ กระบวนการหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ โดยเน้นความจำและสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2538, อ้างถึงในแสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 14-15) ได้ให้ความหมายของความรู้ หมายถึงการรับรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง เหตุการณ์ รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกิดจากการสังเกตการศึกษา ประสบการณ์ทั้งในด้าน

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมความรู้พื้นฐาน หรือภูมิหลังของแต่ละบุคคล ที่บุคคลได้จดจำหรือเก็บรวบรวมไว้และสามารถแสดงออกมาในเชิงพฤติกรรมที่สังเกตหรือวัดได้สำหรับประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520, อ้างถึงใน ศรีวรรณ จิงสวัสดิ์, 2548, หน้า 4) ได้ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมมนุษย์ในด้านที่เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาถึงการพัฒนาความสามารถทักษะทางสติปัญญาและการใช้วิจารณญาณของมนุษย์เพื่อประกอบการตัดสินใจ

จากแนวคิดต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายดังนี้ ความรู้และความเข้าใจ เป็นกระบวนการรับรู้เรื่องราวหรือข้อมูลต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และสามารถรวบรวม หรือแยกแยะในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างละเอียดและสามารถลำดับขั้นตอนได้อย่างชัดเจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ในแต่ละบุคคลต่างมีความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งต่าง ๆ มากน้อยไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อความความรู้ ความเข้าใจที่สำคัญซึ่งพอชิงตัน และคาล์ก (Worthington & Grant, n.d. อ้างถึงใน แสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16) ได้อธิบายเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหรือระดับการเรียนของนักเรียนที่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือพบที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา องค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจสังคมครอบครัว และการจงใจ และสรรพวุฒิ พิพัฒพันธ์ พ.ต.ต. (2538, หน้า 13) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นซึ่งมีความสัมพันธ์กับความรู้ไว้ 2 ปัจจัย ที่มีลักษณะคล้ายกันดังนี้

1.) ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

1.1) ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออก เพราะจะทำให้บุคคลมีความรู้และมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุและมีผล

1.2) ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกริเริ่มของบุคคล ในการยอมรับต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป

1.3) สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่น และสังคม

1.4) ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและส่งผลต่อความคิดเห็น

2.) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย

2.1) ครอบครัว หมายถึง การสะสมความรู้โดยทางตรง หรือทางอ้อมจากระเบียบ วัธีปฏิบัติกฎเกณฑ์ และค่านิยมต่าง ๆ ที่กลุ่มได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติ และความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

2.2) กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มหรือสังคมใดต้องยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มและสังคมนั้น

2.3) สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล

สำหรับปัจจัยและแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ความรู้ ความเข้าใจ แต่ละบุคคลจะมากหรือน้อยอยู่ที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมครอบครัว และการจงใจ

ระดับความรู้ ความเข้าใจ

ระดับความรู้ ความเข้าใจ ของแต่ละบุคคลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการลำดับความสำคัญซึ่ง บลูม (Bloom, อ้างถึงใน แสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16) ได้แบ่งระดับความรู้ความสามารถทางด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) ออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1.) ความรู้ (Knowledge) เป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถในการจดจำอาจจะโดยการนึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือได้ฟัง ความรู้ในขั้นนี้ประกอบด้วยความจำกัด ความหมายข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา มาตรฐาน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าความรู้นี้เป็นเรื่องราวของการจดจำได้หรือระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนและไม่ต้องใช้สมองมากนักดังนั้นการจำได้หรือระลึกได้จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญทางจิตวิทยาและเป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์การสังเคราะห์และการประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ความคิดและความสามารถด้านสมองเพิ่มมากขึ้น

2.) ความเข้าใจ (Comprehensive) เป็นพฤติกรรมขั้นต่อมาจากความรู้ ขั้นตอนนี้จะต้องใช้ความสามารถทางสมองและทักษะในขั้นสูงจนถึงระดับของ “การสื่อความหมาย” ซึ่งอาจทำได้ทั้งที่เป็นการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ มักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ แล้ว โดยการฟัง เห็น อ่าน หรือเขียน ความเข้าใจนี้อาจแสดงออกในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสาร โดยใช้คำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดหรือใช้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนได้เช่นกัน

3.) การนำความรู้ไปใช้ (Application) ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้นี้เป็นพฤติกรรมขั้นที่สาม ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความเข้าใจดังกล่าวมาแล้ว การนำความรู้ไปใช้นี้กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการแก้ปัญหานั่นเอง ซึ่งมีอยู่ 6 ขั้นตอน และเมื่อนำมาพิจารณาจะเห็นว่าความเข้าใจในหลักทฤษฎีวิธีการต่าง ๆ จะถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหา

4.) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการช่วยแยกภาพรวมออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น อาจแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ ได้ 3 ขั้น ด้วยกัน 1) ความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบของปัญหาออกเป็นส่วน ๆ 2) ความสามารถในการเห็น

ถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ และ 3) ความสามารถในการมองเห็นหลักของการผสมผสานปัญหาที่มีองค์ประกอบย่อยมากมาย

5.) การสังเคราะห์ (Synthesis) คือ ความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลาย ๆ ส่วนมารวมกันเข้าเป็นกรอบโครงสร้างที่แน่ชัด โดยทั่วไปแล้วการนำเอาประสบการณ์ในอดีตมารวมกันกับประสบการณ์ในปัจจุบัน และนำมาสร้างเป็นกรอบที่มีระเบียบแบบแผน เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดริเริ่ม จึงต้องมีความเข้าใจในการนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์มาประกอบ

6.) การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการให้ค่าต่อความรู้หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นส่วนประกอบในการประเมินผลมาตรฐานนี้อาจจะอยู่ในทุกขั้นตอนของความสามารถหรือทักษะต่าง ๆ

ดังนั้นความหมายของความรู้และความเข้าใจในข้างต้น ได้กล่าวถึงกระบวนการเกิดความรู้ นำไปสู่ความเข้าใจและนำไปใช้ โดยผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน โดยชี้ให้เห็นว่าความรู้เป็นขั้นตอนแรกในการที่สมองรับเอาข้อมูลเข้ามาเก็บไว้ในระบบความจำ จากนั้นขั้นตอนที่สองจึงเป็นเรื่องราวของความเข้าใจในความหมายของข้อมูลจากความรู้นั้นๆ จนถึงขั้นถ่ายทอดหรือสื่อความหมายออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ต่อไปได้ แล้วจึงมาถึงขั้นนำความรู้ไปใช้จากความเข้าใจด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลต่อไป จึงไม่สามารถแยกอธิบายเรื่องความรู้และความเข้าใจ

ก่อนที่จะรู้ระดับความรู้ ความเข้าใจของแต่ละบุคคลจะต้องทำการวัดความรู้ ซึ่งสมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ (n.d. อ้างถึงใน แสงจันทร์ โสภากาล, 2550, หน้า 15-16) ได้เสนอแนวคิดในด้านวิธีการวัดความรู้ที่เป็นที่นิยมไว้ว่า วิธีการวัดผลความรู้ กระทำได้หลายวิธี ที่นิยมปฏิบัติกันโดยทั่วไป คือการวัดโดยการใช้แบบทดสอบ และเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice Tests) เป็นส่วนใหญ่เพราะเป็นแบบทดสอบที่วัดได้รอบด้าน สามารถวัดผลของการเรียนรู้ได้หลายอย่าง ตั้งแต่กระบวนการทางสติปัญญาชั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าตลอดจนถึงการจดจำเบื้องต้น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภมณ พรแก้ว (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและการประเมินมูลค่าทรัพย์สินของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการยื่นบัญชี พบว่า ผู้ยื่นการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สิน และการยื่นบัญชีที่ถูกต้อง อีกทั้งการดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่งของผู้ยื่น ทำให้การแสดงการยื่นบัญชีฯ มีความคลาดเคลื่อนและผิดพลาด การไม่มีหลักเกณฑ์และบรรทัดฐานในการประเมินมูลค่าทรัพย์สินมารองรับ ทำให้การแสดงรายการประเภทที่ดิน บ้าน อาศัย สิ่งปลูกสร้าง ยานพาหนะ สิทธิและสัมปทาน และทรัพย์สินอื่น ขาดความน่าเชื่อถือ เนื่องจากการเป็นการแสดงมูลค่าโดยประมาณตามที่ยื่นต้องการ ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน พบว่า บัญชีและเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วน การแสดงรายการผิดพลาดและคลาดเคลื่อนของผู้ยื่นเป็นปัญหาในการตรวจสอบ

วชิร สงบพันธ์ (2548) ศึกษาเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผลการศึกษาพบปัญหาสรุปได้ดังนี้ ปัญหาด้านผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ พบว่า ผู้ยื่นบัญชีส่วนใหญ่ไม่ทราบอย่างแน่ชัดว่ากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ทำอะไรบ้าง และเมื่อไม่ปฏิบัติตามจะมีโทษอย่างไร ผู้ยื่นบัญชีมีความรู้สึกต่อต้านและไม่พอใจในการยื่นบัญชี ผู้ยื่นบัญชี ไม่ใส่ใจในการยื่นบัญชีฯ เช่น ยื่นเกินระยะเวลาที่กำหนด หรือยื่นบัญชีไม่มีเอกสารประกอบเพื่อยืนยัน ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดง หรือแสดงรายการไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือไม่ลงลายมือชื่อในเอกสารประกอบ หรือไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นภาระกับสำนักงาน ป.ป.ช. ที่จะต้องมีหนังสือให้ผู้ยื่นชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสารเพิ่มเติมในภายหลัง ทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดงไม่ตรงกับวันที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี โดยผู้ยื่นเข้าใจว่าจะแสดงวันใด ก็ได้ภายในสามสิบวันตามที่กฎหมายกำหนดให้ยื่นบัญชี ซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะตามเจตนารมณ์ของกฎหมายกำหนดให้ผู้ยื่นมีเวลาที่จะจัดทำบัญชีฯ มายื่นต่อสำนักงาน ป.ป.ช.ภายในสามสิบวัน จึงเป็นภาระกับสำนักงาน ป.ป.ช. ที่จะต้องให้ผู้ยื่นแก้ไขบัญชีฯ ให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

ปกรณ์กฤษณ์ ใหญ่โต (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการยื่นบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลคันเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การยื่นบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นเท็จ เนื่องจากมีผู้สมัครบางท่านใช้จ่ายเงินวงเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด อีกทั้งพบว่า มีผู้มีอิทธิพล บริษัท ห้างร้านต่างๆ ให้การสนับสนุนเงินในการหาเสียงแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางท่าน โดยกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่เห็นว่าการดำเนินการตรวจสอบการยื่นบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในการหาเสียงของผู้สมัครนั้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแต่อย่างใด ขณะเดียวกันพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยื่นบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในการหาเสียงของ

ผู้สมัครแต่อย่างใด อีกทั้งเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ และผู้สมัครที่ต้องดำเนินการร่วมกัน ประชาชนทั่วไปไม่รู้ และไม่เข้าใจว่าจะต้องเข้าไปร่วมทำอะไร

สุวณี คัมภลกิจ (2551) ได้ศึกษาปัญหาการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง แนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ กล่าวว่า ปัญหาในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ส่งผลทำให้มีปริมาณบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ค้างการตรวจสอบเป็นจำนวนมาก เกิดจากหลายปัจจัย ประกอบด้วย ข้อกฎหมาย แบบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โครงสร้างสำนักงาน ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

สรรเสริญพล ชีราสาสน์ (2551) ได้ทำการศึกษาปัญหาในการแสดงบัญชีทรัพย์สิน หนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา 263 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พบว่า 1) คำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ตามมาตรา 263 พบว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวใช้กับบุคคลที่พ้นจากตำแหน่งในทางการเมืองไปแล้วได้และมีการนับวันพ้นจากตำแหน่งนั้นนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่ง และคำว่า “จงใจ” ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 263 มีความหมายเป็นเพียงเจตนาธรรมดา คือ ผู้กระทำรู้หรือไม่ว่ามีทรัพย์สินและหนี้สินอยู่หรือไม่ เพียงผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำก็พอแล้วไม่จำเป็นต้องมีเจตนาพิเศษ เพื่อมุ่งประสงค์ต่อประโยชน์ที่มิชอบ หรือมุ่งประสงค์เพื่อเตรียมการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์อันมิชอบ หรือเพื่อปกปิดทรัพย์สินที่ได้โดยการทุจริตต่อหน้าที่ 2) คณะกรรมการ ป.ป.ช.เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีลักษณะเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจกึ่งตุลาการและถือได้ว่ามีการวินิจฉัย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีตามมาตรา 263 เป็นการวินิจฉัยโดยองค์กรกึ่งตุลาการ การพิจารณาในปัญหาข้อเท็จจริงควรจะยุติในชั้นตอนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. 3) อำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ควรจะพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดเฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย เพราะในปัญหาข้อเท็จจริงได้รับการพิจารณาและวินิจฉัยโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาแล้ว ผู้ศึกษาจึงเสนอว่า ควรแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 263 คำว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นโดยไม่ต้องตีความ และแก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการ ป.ป.ช. และข้อกำหนดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าด้วยเรื่อง การพิจารณาและการวินิจฉัยชี้ขาดให้มีมาตรฐานในการรับฟังข้อเท็จจริงและชี้ขาดความผิดให้มีมาตรฐานให้สูงขึ้น เพื่อให้การพิจารณาข้อเท็จจริงยุติในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. และควรแก้ไขข้อกำหนดของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยได้เฉพาะข้อ

กฎหมายเท่านั้น ซึ่งจะทำให้การพิจารณาของศาลฎีกาเป็นไปอย่างรวดเร็ว และเพิ่มประสิทธิภาพ บทบัญญัติว่าด้วยการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภริสุตา นิลวรรณ และคณะ (2555) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง : สำนักตรวจสอบทรัพย์สินภาคการเมือง ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี มีดังนี้ ผู้ยื่นฯ ไม่ทราบว่าตนมีหน้าที่ยื่นบัญชี ผู้ยื่นฯ ไม่ยื่นบัญชีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ยื่นฯ ยื่นเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วน ผู้ยื่นฯ ไม่เข้าใจการกรอกรายการตามแบบบัญชีฯ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ผู้ยื่นฯ ไม่ให้ความสำคัญกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

จากการศึกษางานวิจัย และแนวคิดทฤษฎีต่างๆ สรุปได้ว่าความรู้และความเข้าใจ เป็นกระบวนการรับรู้เรื่องราวหรือข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นระบบ และสามารถรวบรวม หรือแยกแยะในประเด็นต่างๆ ได้อย่างละเอียดและสามารถลำดับขั้นตอนได้อย่างชัดเจน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ความเข้าใจของแต่ละบุคคลในสิ่งต่าง ๆ มากน้อยไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมในแต่ละสถานการณ์ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ (1) นายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) รองนายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ที่ปรึกษานายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) เลขานุการนายกององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (5) สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นบุคคลที่มาจากหลากหลายอาชีพ หลายระดับการศึกษา ซึ่งอาจจะส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจต่อการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน (2) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และ (3) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน

ซึ่งจากผลงานวิจัยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าผู้ยื่นขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ไม่ทราบอย่างแน่ชัดว่ากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ทำอะไรบ้าง และเมื่อไม่ปฏิบัติตามจะมีโทษอย่างไร อีกทั้งการดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่งของผู้ยื่น ทำให้การแสดงการยื่นบัญชีฯ มีความคลาดเคลื่อนและผิดพลาด ไม่ถูกต้องครบถ้วน ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นอกจากจะถือเป็นความผิดพลาดทางอาญาของผู้ยื่นเอง ยังส่งผลเสียต่อกระบวนการตรวจสอบของสำนักงาน ป.ป.ช. และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ทราบว่าในการยื่นบัญชี ของผู้ยื่นที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้า นั้น เกิดจากปัจจัยหรือปัญหาอุปสรรคใดเป็นสำคัญ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำเสนอให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการหาแนวทางแก้ไขต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Reseach) โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ 5 ตำแหน่ง ได้แก่ (1) นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ที่ปรึกษานายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) เลขานุการนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (5) สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 911 คน

กลุ่มอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 911 คน ได้แก่

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนประชากร
นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	211
รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	290
ที่ปรึกษานายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	83
เลขานุการนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	205
สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	122
รวม	911

ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane อ้างถึงใน ศิริลักษณ์ กงสัตยกุล, 2546:42) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 0.95 และความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

N = ประชากรของการวิจัย

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะให้มีได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เป็น 0.05 ซึ่งจากสูตรดังกล่าวสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{911}{1+911(0.05)^2} \\ &= 277.74 \end{aligned}$$

เมื่อแทนค่าสูตรดังกล่าว จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้เท่ากับ 278 คน เนื่องจากประชากรในแต่ละตำแหน่งมีจำนวนไม่เท่ากัน จึงจำเป็นที่จะต้องหาสัดส่วนของขนาดตัวอย่างตามสมการ (กัลยา วานิชปัญญา, 2548:19) ดังนี้

$$n_i = \frac{N_i n}{N}$$

โดย

N	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N_i	=	ขนาดของประชากรในแต่ละตำแหน่ง
n	=	ขนาดของประชากรทั้งหมด
n_i	=	ขนาดของตัวอย่างที่จะทำการสุ่ม

จากการคำนวณหาสัดส่วนขนาดตัวอย่างของประชากรแบบชั้นภูมิในแต่ละตำแหน่ง จะได้ขนาดตัวอย่างในแต่ละกลุ่มดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	211	64
รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	290	89
ที่ปรึกษานายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	83	25
เลขานุการนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	205	63
สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	122	37
รวม	911	278

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questions) และคำถามแบบปลายปิด (close-ended questions) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้ตามความเป็นจริงมาคำนวณหาน้ำหนักค่าเฉลี่ยเพื่อตีความหมาย ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531: 114)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความรู้ความเข้าใจ
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อศึกษาปัญหาการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

3. การทดสอบเครื่องมือเก็บข้อมูล

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความชัดเจนและความเหมาะสม ของข้อคำถามกับนิยามตัวแปรว่า ตรงกันให้คะแนน +1 ไม่ตรงกันให้คะแนน-1 หรือไม่แน่ใจให้คะแนน 0 ตามลำดับและนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งได้ค่า IOC = 1 หรือ 100 % จึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำอีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ที่สุด

การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม จากนั้นจึงทดลองใช้กับประชากรอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach) และทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างพบว่า ค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามเท่ากับ 0.87 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคือ ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้สำหรับงานวิจัยครั้งนี้มีความเที่ยง น่าเชื่อถือ และให้ผลความแม่นยำ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้มีการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.) ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่2) พ.ศ. 2554) เอกสารทางวิชาการ หนังสือ บทความ วารสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปพัฒนาสร้างแบบสอบถามต่อไป

2.) ข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive หรือ Judgmental Sampling) เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ 5 ตำแหน่ง ได้แก่ 1) นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) รองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ที่ปรึกษา นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) เลขานุการนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5) สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแจกแบบสอบถามให้กับผู้ยื่นที่มายื่นบัญชีต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ (โดยปกติจะมีผู้ยื่นเข้ามายื่นบัญชี เอกสารเพิ่มเติม ร้องเรียน ให้ถ้อยคำต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประจำเฉลี่ยวันละประมาณ 10 ราย) เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืน จึงทำการนับจำนวน ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถามบันทึกข้อมูล และประมวลผลข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยหาค่าทางสถิติ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ความถี่ และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การทดสอบ ที (T test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่เพื่อดูว่ามีคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวินิจฉัยเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการสำรวจผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 278 ราย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาวินิจฉัยส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	242	87.05
หญิง	36	12.95
รวม	278	100.00
อายุ		
อายุไม่เกิน 40 ปี	55	19.79
41 - 50 ปี	92	33.09
มากกว่า 50 ปี	131	47.12
รวม	278	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าอนุปริญญา	151	54.32
อนุปริญญา	30	10.79
ปริญญาตรีขึ้นไป	97	34.89
รวม	278	100.00
ตำแหน่งในปัจจุบัน		
นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	64	23.02
รองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	89	32.01
ที่ปรึกษานายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	25	8.99
เลขานุการนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	63	22.66
สมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	37	13.31
รวม	278	100.00
ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน		
ไม่เคยจัดทำ	25	8.99
1 ครั้ง	41	14.75
2 ครั้ง	99	35.61
3 ครั้งขึ้นไป	113	40.65
รวม	278	100.00

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 87.05 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 12.95

อายุมากกว่า 50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.12 รองลงมา อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.09 และน้อยที่สุดคือ อายุไม่เกิน 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.79

ส่วนใหญ่มีการศึกษาด้านต่ำกว่าระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 54.32 รองลงมา มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.89 และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 10.79

ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.01 รองลงมาคือตำแหน่งนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 23.02 เลขาธิการนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 22.66 สมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 13.31 และที่ปรึกษานายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 8.99 ตามลำดับ

มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.65 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.61 มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.75 และไม่เคยจัดทำบัญชี คิดเป็นร้อยละ 8.99 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบด้วย ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และ ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.2-4.5

ตารางที่ 4.2 ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
1. ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี	3.22	0.63	ปานกลาง
2. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน	3.27	0.73	ปานกลาง
3. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน	3.32	0.68	ปานกลาง
รวม	3.27	0.64	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.2 พบว่าโดยรวมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.27)

เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีในระดับปานกลางในทุกๆ ด้าน คือ 1) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน

รองลงมาคือ 2) ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และ 3) ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี

ด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการยื่นบัญชี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
1. ในการดำรงตำแหน่ง 1 วาระ ต้องยื่นบัญชี จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่กรณีเข้ารับตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี	3.08	0.72	ปานกลาง
2. ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดง หมายถึง ทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	3.54	0.85	มาก
3. ความครอบคลุมของทรัพย์สินและหนี้สินที่ ต้องแสดง ให้รวมทั้งทรัพย์สิน และหนี้สิน ทั้งในและต่างประเทศ และให้รวมถึง ทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความ ครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าจะโดย ทางตรงหรือทางอ้อมด้วย	3.22	0.75	ปานกลาง
4. ระยะเวลาในการยื่นบัญชี ต้องยื่นภายใน 30 วัน นับจากวันเข้ารับตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี	3.07	0.82	ปานกลาง
5. เอกสารประกอบ หมายถึง เอกสารประกอบ ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน และหนี้สินทั้งนี้ต้องยื่นพร้อมแบบบัญชี	3.29	0.82	ปานกลาง
6. การลงลายมือชื่อ ผู้ยื่นต้องลงลายมือชื่อใน แบบบัญชี และเอกสารประกอบไม่ว่าจะเป็น เอกสารประกอบของตนเอง คู่สมรส และบุตร ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	3.18	0.88	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการยื่นบัญชี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
7. สำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา กรณีผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่ บรรลุนิติภาวะ ได้ยื่นแบบรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาแยกกัน ให้แนบสำเนาแบบ แสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ทุกคนมาพร้อมแบบบัญชี	3.12	0.82	ปานกลาง
8. บทกำหนดโทษ กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีภายใน ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจงใจยื่น บัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000.- บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	3.30	0.90	ปานกลาง
รวม	3.22	0.63	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.3 พบว่าโดยรวมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.22)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.54) เกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดง หมายถึง ทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.30) เกี่ยวกับบทกำหนดโทษ กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000.- บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.07 และ 3.08 ตามลำดับ) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับเรื่อง ระยะเวลาในการยื่นบัญชี และจำนวนครั้งในการยื่นบัญชีต่อ 1 วาระ

ว่าต้องยื่นบัญชี จำนวน 3 ครั้งต่อ 1 วาระ อีกทั้งต้องยื่นบัญชีภายใน 30 วัน นับจากวันเข้ารับตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

ด้านการจัดทำบัญชี แสดงรายการทรัพย์สิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
1. รายการทรัพย์สินที่ต้องแสดง มีทั้งสิ้น 9 รายการ	3.71	1.08	มาก
2. เงินสด ที่ต้องแสดงต้องมีจำนวนเงินมากกว่า 200,000 บาท และต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเก็บเงินไว้ด้วย	3.08	0.85	ปานกลาง
3. เงินฝาก ที่ต้องแสดงเป็นเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นๆ แล้ว และยังรวมถึงสลากออมสิน และเงินฝากในกลุ่มออมทรัพย์	3.02	0.87	ปานกลาง
4. เงินลงทุน ที่ต้องแสดงต้องเป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต หลักทรัพย์อื่น เงินลงทุนอื่น	3.00	0.86	ปานกลาง
5. เงินให้กู้ยืม ที่ต้องแสดงหมายถึง เงินที่ให้บุคคลหรือนิติบุคคลกู้ยืม	3.19	0.82	ปานกลาง
6. ที่ดิน ที่ต้องแสดงต้องเป็นที่ดินที่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือสำเนาเอกสารแสดงสิทธิครอบครองที่ดิน ที่ตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะถือครองทั้งหมด	3.56	0.92	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการจัดทำบัญชี แสดงรายการทรัพย์สิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
7. โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ที่ต้องแสดง หมายถึง สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ที่ตนเอง สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ครอบครอง เช่น บ้านอาศัย อาคาร พาณิชย์ ห้องชุด โกดัง	3.59	1.04	มาก
8. ยานพาหนะ ที่ต้องแสดง เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เครื่องบินส่วนบุคคล เป็นต้น	3.57	1.01	มาก
9. สิทธิและสัมปทาน ที่ต้องแสดง เช่น หลักฐานการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือ ลิขสิทธิ์ เอกสารแสดงสิทธิในการเป็น สมาชิกสโมสรหรือชมรม เอกสาร แสดงสิทธิ เช่น สัญญาเช่า สัญญาจะซื้อ จะขาย เป็นต้น	2.77	0.93	ปานกลาง
10 ทรัพย์สินอื่น ที่ต้องแสดง หมายถึง ทรัพย์สินนอกจากที่ระบุไว้ในรายการที่ 2-9 และต้องมีมูลค่ารวมกันตั้งแต่ 200,000 บาทขึ้นไป	3.17	0.96	ปานกลาง
รวม	3.27	0.73	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.4 พบว่าโดยรวมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.27)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.71) ซึ่งอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับเรื่องรายการทรัพย์สินที่ต้องแสดง มีทั้งสิ้น 9 รายการ รองลงมา (ค่าเฉลี่ย 3.59) ซึ่งอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับรายการ โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างที่

ต้องแสดง หมายถึง สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ที่ตนเอง สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะครอบครอง เช่น บ้านอาศัย อาคารพาณิชย์ ห้องชุด โกดัง และมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.77) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับรายการสิทธิและสัมปทานที่ต้องแสดง เช่น หลักฐานการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ เอกสารแสดงสิทธิในการเป็นสมาชิกสโมสรหรือชมรม เอกสารแสดงสิทธิ เช่น สัญญาเช่า สัญญาจะซื้อจะขาย เป็นต้น ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน

ด้านการจัดทำบัญชี แสดงรายการหนี้สิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
1. รายการหนี้สินที่ต้องแสดง มีทั้งสิ้น 4 รายการ	3.67	0.99	มาก
2. เงินเบิกเกินบัญชี ที่ต้องแสดงให้รวมถึงหนี้ ค้างชำระบัตรเครดิตทุกประเภท	3.10	0.74	ปานกลาง
3. เงินกู้ ที่ต้องแสดงหมายถึง เงินกู้ทุกประเภท จากธนาคารและสถาบันการเงิน	3.29	0.80	ปานกลาง
4. หนี้สิน ที่ต้องแสดงให้รวมถึง 4.1 หนี้สินหรือเงินกู้ที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ จากบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้ธนาคารและ สถาบันการเงินอื่น เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น 4.2 หนี้สินที่ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ	3.23	0.75	ปานกลาง
รวม	3.32	0.68	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.5 พบว่าโดยรวมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.32)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.67) ซึ่งอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับรายการหนี้สินที่ต้องแสดง มีทั้งสิ้น 4 รายการ รองลงมา (ค่าเฉลี่ย 3.29) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายการเงินกู้ที่ต้อง

แสดง หมายถึง เงินกู้ทุกประเภทจากธนาคารและสถาบันการเงิน และมีความรู้ความเข้าใจในน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.10) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเกี่ยวกับรายการเงินเบิกเกินบัญชีที่ต้องแสดง ให้รวมถึงหนี้ค้างชำระบัตรเครดิตทุกประเภท ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยคือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางการเมืองปัจจุบัน และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีเพศแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีเพศแตกต่างกัน

ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี	เพศ	n (278)	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
1. ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี	ชาย	242	3.19	0.64	-2.438*	0.015
	หญิง	36	3.46	0.54		
2. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน	ชาย	242	3.22	0.73	-2.870*	0.004
	หญิง	36	3.59	0.68		
3. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน	ชาย	242	3.30	0.69	-1.492	0.137
	หญิง	36	3.48	0.50		
โดยรวม	ชาย	242	3.24	0.65	-2.414*	0.016
	หญิง	36	3.51	0.55		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมของความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี เพศชาย

และเพศหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี และด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยของเพศหญิงมีค่ามากกว่าเพศชาย ส่วนความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สินพบว่าไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอายุแตกต่างกัน

ความรู้ความเข้าใจ	อายุ	n (278)	\bar{X}	S.D.	f	Sig.
1. ด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการยื่นบัญชี	ไม่เกิน 40 ปี	55	3.08	0.57	4.570*	0.011
	41 - 50 ปี	92	3.38	0.57		
	มากกว่า 50 ปี	131	3.18	0.68		
2. ด้านการจัดทำบัญชีแสดง รายการทรัพย์สิน	ไม่เกิน 40 ปี	55	3.13	0.75	1.678	0.189
	41 - 50 ปี	92	3.36	0.65		
	มากกว่า 50 ปี	131	3.25	0.78		
3. ด้านการจัดทำบัญชีแสดง รายการหนี้สิน	ไม่เกิน 40 ปี	55	3.30	0.66	0.028	0.972
	41 - 50 ปี	92	3.33	0.57		
	มากกว่า 50 ปี	131	3.32	0.75		
โดยรวม	ไม่เกิน 40 ปี	55	3.17	0.62	1.514	0.222
	41 - 50 ปี	92	3.36	0.56		
	มากกว่า 50 ปี	131	3.25	0.70		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน ในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สินพบว่าไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่าอายุของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแตกต่างอย่างไรในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี จึงได้ทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี จำแนกตามอายุ

ความรู้ความเข้าใจ	อายุ	\bar{X}	ไม่เกิน 40 ปี	41 - 50 ปี	มากกว่า 50 ปี
ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี	ไม่เกิน 40 ปี	3.08	-	-.29*	-.09
	41 - 50 ปี	3.38		-	.19*
	มากกว่า 50 ปี	3.18			-

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.8 เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี พบว่ากลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี แตกต่างกับกลุ่มผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี โดยพบว่ากลุ่มที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี น้อยกว่าที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 50 ปี โดยพบว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี มากกว่าที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

สมมติฐานที่ 3 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ความรู้ความเข้าใจ	ระดับการศึกษา	n (278)	\bar{X}	S.D.	f	Sig.
1. ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี	ต่ำกว่าอนุปริญญา	151	2.95	0.52	56.040*	0.000
	อนุปริญญา	30	3.13	0.70		
	ปริญญาตรีขึ้นไป	97	3.68	0.49		
2. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน	ต่ำกว่าอนุปริญญา	151	2.89	0.52	72.797*	0.000
	อนุปริญญา	30	3.33	0.68		
	ปริญญาตรีขึ้นไป	97	3.83	0.67		
3. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน	ต่ำกว่าอนุปริญญา	151	3.09	0.61	30.712*	0.000
	อนุปริญญา	30	3.24	0.69		
	ปริญญาตรีขึ้นไป	97	3.71	0.59		
โดยรวม	ต่ำกว่าอนุปริญญา	151	2.98	0.51	59.248*	0.000
	อนุปริญญา	30	3.23	0.66		
	ปริญญาตรีขึ้นไป	97	3.74	0.55		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมระดับการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่แตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าระดับการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแตกต่างกันอย่างไรในแต่ละด้าน จึงได้ทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี จำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้ความเข้าใจ	ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่า อนุปริญญา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
1. ด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการยื่นบัญชี	ต่ำกว่าอนุปริญญา	2.95	-	-0.17	-0.73*
	อนุปริญญา	3.13		-	-0.55*
	ปริญญาตรีขึ้นไป	3.68			-
2. ด้านการจัดทำบัญชี แสดงรายการทรัพย์สิน	ต่ำกว่าอนุปริญญา	2.89	-	-0.43*	-0.93*
	อนุปริญญา	3.33		-	-0.50*
	ปริญญาตรีขึ้นไป	3.83			-
3. ด้านการจัดทำบัญชี แสดงรายการหนี้สิน	ต่ำกว่าอนุปริญญา	3.09	-	-0.15	-0.62*
	อนุปริญญา	3.24		-	-0.46*
	ปริญญาตรีขึ้นไป	3.71			-
โดยรวม	ต่ำกว่าอนุปริญญา	2.98	-	-0.25*	-0.76*
	อนุปริญญา	3.23		-	-0.50*
	ปริญญาตรีขึ้นไป	3.74			-

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.10 เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ดังนี้

โดยรวม พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมแตกต่างกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา และระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญามีความรู้ความเข้าใจโดยรวมน้อยกว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และยังพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมแตกต่างกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดย

สมมติฐานที่ 4 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีตำแหน่งในปัจจุบันแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีตำแหน่งในปัจจุบันแตกต่างกัน

ความรู้ความเข้าใจ	ตำแหน่งในปัจจุบัน	n (278)	\bar{X}	S.D.	f	Sig.
1. ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี	นายกฯ	64	3.15	0.68	4.984*	0.001
	รองนายกฯ	89	3.07	0.57		
	ที่ปรึกษานายกฯ	25	3.25	0.70		
	เลขาธิการนายกฯ	63	3.31	0.65		
	สมาชิกสภาฯ	37	3.57	0.44		
2. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน	นายกฯ	64	3.24	0.83	4.664*	0.001
	รองนายกฯ	89	3.07	0.63		
	ที่ปรึกษานายกฯ	25	3.23	0.90		
	เลขาธิการนายกฯ	63	3.35	0.69		
	สมาชิกสภาฯ	37	3.65	0.59		
3. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน	นายกฯ	64	3.32	0.75	2.019	0.092
	รองนายกฯ	89	3.20	0.62		
	ที่ปรึกษานายกฯ	25	3.29	0.88		
	เลขาธิการนายกฯ	63	3.36	0.67		
	สมาชิกสภาฯ	37	3.57	0.45		
โดยรวม	นายกฯ	64	3.24	0.72	4.153*	0.003
	รองนายกฯ	89	3.11	0.55		
	ที่ปรึกษานายกฯ	25	3.25	0.80		
	เลขาธิการนายกฯ	63	3.34	0.64		
	สมาชิกสภาฯ	37	3.60	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีตำแหน่งในปัจจุบันแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่แตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีตำแหน่งในปัจจุบันแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน ในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี และด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแตกต่างกันอย่างไรในแต่ละด้าน จึงได้ทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี จำแนกตามตำแหน่งในปัจจุบัน

ความรู้ความเข้าใจ	ตำแหน่งในปัจจุบัน	นายกฯ \bar{X}	ที่ปรึกษา เลขานุการ สมาชิกสภา				
			นายกฯ	รองนายกฯ	นายกฯ	นายกฯ	สภาฯ
1. ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี	นายกฯ	3.15	-	.08	-.09	-.16	-.42*
	รองนายกฯ	3.07	-	-.17	-.24*	-.50*	
	ที่ปรึกษานายกฯ	3.25	-	-	-.06	-.32*	
	เลขานุการนายกฯ	3.31	-	-	-	-.25*	
	สมาชิกสภาฯ	3.57	-	-	-	-	
2. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน	นายกฯ	3.24	-	.17	.01	-.11	-.41*
	รองนายกฯ	3.07	-	-.15	-.28*	-.58*	
	ที่ปรึกษานายกฯ	3.23	-	-	-.12	-.52*	
	เลขานุการนายกฯ	3.35	-	-	-	-.30*	
	สมาชิกสภาฯ	3.65	-	-	-	-	
ภาพรวม	นายกฯ	3.24	-	.12	-.01	-.10	-.35
	รองนายกฯ	3.11	-	-.14	-.22*	-.48*	
	ที่ปรึกษานายกฯ	3.25	-	-	-.08	-.34*	
	เลขานุการนายกฯ	3.34	-	-	-	-.26*	
	สมาชิกสภาฯ	3.60	-	-	-	-	

ตำแหน่งนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปรึกษานายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ เลขานุการนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชีน้อยกว่า ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และยังพบอีกว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในตำแหน่งรองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชี แตกต่างกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินน้อยกว่าผู้ดำรง ตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใน ตำแหน่งรองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชีแสดง รายการหนี้สิน แตกต่างกับกลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินน้อยกว่าผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

สมมติฐานที่ 5 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มี
ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน

* มีนัยสำคัญที่ 0.05

ความรู้ ความเข้าใจ	ประสบการณ์ ในการจัดทำบัญชี	n (278)	\bar{X}	S.D.	f	Sig.
1. ด้านหลักเกณฑ์และ วิธีการยื่นบัญชี	ไม่เคยจัดทำ	25	2.70	0.45	7.269*	0.000
	1 ครั้ง	41	3.23	0.54		
	2 ครั้ง	99	3.33	0.51		
	3 ครั้งขึ้นไป	113	3.25	0.73		
2. ด้านการจัดทำบัญชี แสดงรายการ ทรัพย์สิน	ไม่เคยจัดทำ	25	2.68	0.49	6.334*	0.000
	1 ครั้ง	41	3.27	0.67		
	2 ครั้ง	99	3.33	0.59		
	3 ครั้งขึ้นไป	113	3.34	0.85		
3. ด้านการจัดทำบัญชี แสดงรายการหนี้สิน	ไม่เคยจัดทำ	25	2.79	0.52	6.712*	0.000
	1 ครั้ง	41	3.35	0.58		
	2 ครั้ง	99	3.45	0.51		
	3 ครั้งขึ้นไป	113	3.32	0.80		
ภาพรวม	ไม่เคยจัดทำ	25	2.72	0.43	7.461*	0.000
	1 ครั้ง	41	3.29	0.56		
	2 ครั้ง	99	3.37	0.49		
	3 ครั้งขึ้นไป	113	3.30	0.76		

จากตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง ที่มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน พบว่าประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่แตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีประสบการณ์ในการ
จัดทำบัญชีแตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์
และวิธีการยื่นบัญชี ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และด้านการจัดทำบัญชีแสดง
รายการหนี้สิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแตกต่างกันไปในแต่ละด้าน จึงได้ทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ผลปรากฏดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี

ความรู้ความเข้าใจ	ประสบการณ์	\bar{X}	ไม่เคยจัดทำ	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้งขึ้นไป
1. ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี	ไม่เคยจัดทำ	2.70	-	-.53*	-.63*	-.55*
	1 ครั้ง	3.23		-	-.09	-.01
	2 ครั้ง	3.33			-	.07
	3 ครั้งขึ้นไป	3.25				-
2. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน	ไม่เคยจัดทำ	2.68	-	-.59*	-.65*	-.66*
	1 ครั้ง	3.27		-	-.05	-.06
	2 ครั้ง	3.33			-	-.01
	3 ครั้งขึ้นไป	3.34				-
3. ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน	ไม่เคยจัดทำ	2.79	-	-.55*	-.65*	-.53*
	1 ครั้ง	3.35		-	-.09	.02
	2 ครั้ง	3.45			-	.12
	3 ครั้งขึ้นไป	3.32				-
โดยรวม	ไม่เคยจัดทำ	2.72	-	-.56*	-.64*	-.58*
	1 ครั้ง	3.29		-	-.08	-.01
	2 ครั้ง	3.37			-	-.06
	3 ครั้งขึ้นไป	3.30				-

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4.14 เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ดังนี้

โดยรวม พบว่ากลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ไม่เคยจัดทำบัญชี มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมแตกต่างกับกลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่มีประสบการณ์จำนวน 1 ครั้ง จำนวน

2 ครั้ง และจำนวน 3 ครั้ง โดยพบว่ากลุ่มที่ไม่เคยจัดทำบัญชี มีความรู้ความเข้าใจโดยรวม น้อยกว่าที่มีประสบการณ์จำนวน 1 ครั้ง จำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 3 ครั้ง

ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี พบว่ากลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ไม่เคยจัดทำบัญชี มีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแตกต่างกับกลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีประสบการณ์จำนวน 1 ครั้ง จำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 3 ครั้ง โดยพบว่ากลุ่มที่ไม่เคยจัดทำบัญชี มีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี น้อยกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์จำนวน 1 ครั้ง จำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 3 ครั้ง

ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน พบว่ากลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ไม่เคยจัดทำบัญชี มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน แตกต่างกับกลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีประสบการณ์จำนวน 1 ครั้ง จำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 3 ครั้ง โดยพบว่ากลุ่มที่ไม่เคยจัดทำบัญชี มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน น้อยกว่าที่มีประสบการณ์จำนวน 1 ครั้ง จำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 3 ครั้ง

ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน พบว่า กลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ไม่เคยจัดทำบัญชี มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน แตกต่างกับกลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีประสบการณ์จำนวน 1 ครั้ง จำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 3 ครั้ง โดยพบว่ากลุ่มที่ไม่เคยจัดทำบัญชี มีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน น้อยกว่าที่มีประสบการณ์จำนวน 1 ครั้ง จำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 3 ครั้ง

ตอนที่ 4 ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 88.49 ไม่ได้ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี แต่มีเพียงร้อยละ 11.51 (จำนวน 32 ราย) ที่ระบุปัญหาดังนี้

- 1) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเห็นว่าในการยื่นบัญชี 3 ครั้ง ต่อการเข้ารับตำแหน่ง 1 วาระ นั้นมากเกินไป (จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.16)
- 2) สำนักงาน ป.ป.ช. ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นบัญชี ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อปี พ.ศ. 2554 (จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.71)

3) เอกสารประกอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน บางรายการต้องให้ทางหน่วยงานราชการหรือเอกชนออกให้หรือรับรองให้ บางครั้งต้องใช้ระยะเวลาในการขอ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถยื่นบัญชีฯ ได้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.24)

4) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเห็นว่าช่วงระยะเวลาของการเข้ารับตำแหน่งมีภารกิจมากมาย เช่น ต้องยื่นบัญชีรับจ่ายกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และต้องยื่นบัญชีกับ สำนักงาน ป.ป.ช.ด้วย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถยื่นบัญชีฯ ได้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8)

ผลการศึกษาความต้องการของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องการให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ เข้าไปให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีมีดังนี้

- 1) ต้องการให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ จัดบรรยายให้ความรู้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) ต้องการให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ จัดทำคู่มือแจกผู้บริหารและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ เป็น การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เปรียบเทียบ ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน และปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน โดยมีข้อสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ

- (1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่
- (2) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีปัจจัย ส่วนบุคคลแตกต่างกัน และ
- (3) เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

- (1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ 5 ตำแหน่ง จำนวนทั้งสิ้น 911 คน กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการ ใช้สูตรของทาโร ยามาเน โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 0.95 และความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คน

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด และคำถามแบบปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่า IOC = 1 หรือ 100 % การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามเท่ากับ 0.87

(4) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้มีการรวบรวมข้อมูลดังนี้ ข้อมูลทฤษฎีภูมิ โดยการศึกษาจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554) เอกสารทางวิชาการ หนังสือบทความ วารสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ข้อมูลปฐมภูมิใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ 5 ตำแหน่ง เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืน จึงทำการนับจำนวน ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถาม บันทึกข้อมูล และประมวลผลข้อมูล

(5) การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยหาค่าทางสถิติ ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ และร้อยละ วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่เพื่อดูว่ามีคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD)

1.3 ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี มีการศึกษาต่ำกว่าระดับ

อนุปรัชญา มีตำแหน่งเป็นรองนายกองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีจำนวน 3 ครั้งขึ้นไป

1.3.2 จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แยกตามวัตถุประสงค์ดังนี้

(1) ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีในระดับปานกลางในทุกๆ ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก เกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดง หมายถึง ทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รองลงมาคือ บทกำหนดโทษ กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000.- บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และน้อยที่สุดเกี่ยวกับเรื่อง ระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต้องยื่นภายใน 30 วัน นับจากวันเข้ารับตำแหน่ง/พ้นจากตำแหน่ง/พ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี ตามลำดับ

ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดเกี่ยวกับเรื่องรายการทรัพย์สินที่ต้องแสดง มีทั้งสิ้น 9 รายการ รองลงมาคือ โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ที่ต้องแสดง หมายถึงสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ที่ตนเอง สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะครอบครอง เช่น บ้านอาศัย อาคารพาณิชย์ ห้องชุด โกดัง และน้อยที่สุดเกี่ยวกับเรื่องสิทธิและสัมปทาน ที่ต้องแสดง เช่น หลักฐานการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ เอกสารแสดงสิทธิในการเป็นสมาชิกสโมสรหรือชมรม เอกสารแสดงสิทธิ เช่น สัญญาเช่า สัญญาจะซื้อจะขาย เป็นต้น

ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน พบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจในมากที่สุดเกี่ยวกับรายการหนี้สินที่ต้องแสดง มีทั้งสิ้น 4 รายการ รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เงินกู้ ที่ต้องแสดงหมายถึง เงินกู้ทุกประเภทจากธนาคารและสถาบันการเงิน และน้อยที่สุดเกี่ยวกับเรื่อง เงินเบิกเกินบัญชี ที่ต้องแสดงให้รวมถึงหนี้ค้างชำระบัตรเครดิตทุกประเภท ตามลำดับ

(2) จากการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า

(2.1) เพศ พบว่าในภาพรวมของความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี เพศชาย และเพศหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี และด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของเพศหญิงมีค่ามากกว่าเพศชาย ส่วนความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน พบว่าไม่แตกต่างกัน

(2.2) อายุ พบว่าอายุของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน พบว่าไม่แตกต่างกัน

(2.3) ระดับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่แตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าระดับการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2.4) ตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่าตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่แตกต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าตำแหน่งในปัจจุบันของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2.5) ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี พบว่าประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่แตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) ผลการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 88.49 ไม่ได้ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี แต่มีเพียงร้อยละ 11.51 (จำนวน 32 ราย) ที่ระบุปัญหาดังนี้

(3.1) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเห็นว่าในการยื่นบัญชี 3 ครั้ง ต่อการเข้ารับตำแหน่ง 1 วาระ นั้นมากเกินไป

(3.2) สำนักงาน ป.ป.ช. ขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นบัญชี ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อปีพ.ศ. 2554

(3.3) เอกสารประกอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน บางรายการต้องให้ทางหน่วยงานราชการหรือเอกชนออกให้หรือรับรองให้ บางครั้งต้องใช้ระยะเวลาในการขอ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถยื่นบัญชีฯ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(3.4) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเห็นว่าช่วงระยะเวลาของการเข้ารับตำแหน่งมีภารกิจมากมาย เช่น ต้องยื่นบัญชีรับจ่ายกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และต้องยื่นบัญชีกับ สำนักงาน ป.ป.ช. ด้วย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถยื่นบัญชี ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ผลการศึกษาความต้องการของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องการให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ เข้าไปให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีมีดังนี้ จัดบรรยายหรือจัดทำคู่มือ เกี่ยวกับการความรู้ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สามารถอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1) จากการศึกษาพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีโดยรวมในระดับปานกลาง ทั้งนี้ถึงแม้ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จำนวน 3 ครั้งขึ้นไป แต่ส่วนใหญ่การศึกษาค่อนข้างต่ำ (ต่ำกว่าอนุปริญญา) ประกอบกับในปี พ.ศ. 2554 มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในการยื่นบัญชี จึงอาจทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเกิดความสับสนส่งผลถึงความรู้ความเข้าใจที่เปลี่ยนแปลงหรือลดลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนภมณ พรแก้ว

(2548) ที่ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและการประเมินมูลค่าทรัพย์สินของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับการยื่นบัญชี พบว่า ผู้ยื่นการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สิน และการยื่นบัญชีที่ถูกต้อง

2) จากการศึกษาพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจด้าน หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชี โดยรวมในระดับปานกลาง โดยพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมี ความรู้ความเข้าใจน้อย 2 เรื่อง ได้แก่

(2.1) เรื่องระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ว่าต้อง ยื่นภายใน 30 วัน นับจากวันเข้ารับตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากหลังจากได้รับตำแหน่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่น บัญชีรับจ่าย ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน 90 วัน ซึ่งอาจจะทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองสับสน หรือคาดเดาว่าการยื่นบัญชีต่อ สำนักงาน ป.ป.ช. มีระยะเวลา 90 วัน เช่นเดียวกัน

(2.2) เรื่องการดำรงตำแหน่ง 1 วาระ ต้องยื่นบัญชี จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ กรณี เข้ารับตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่งนั้น และพ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะ เนื่องจากการยื่นบัญชีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทราบ โดยทั่วกันอยู่ แล้ว แต่เมื่อพ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองบางคนอาจจะไม่ทราบหรือทราบ แต่ไปประกอบอาชีพอื่น ทำให้หลงลืมว่าตนมีหน้าที่ยื่นบัญชีพ้นครบ 1 ปี อีกครั้งหนึ่ง

3) จากการศึกษาพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจด้านการ จัดทำบัญชีทรัพย์สิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดเกี่ยวกับเรื่อง สิทธิและสัมปทานที่ต้องแสดง เช่น หลักฐานการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ เอกสารแสดง สิทธิในการเป็นสมาชิกสโมสรหรือชมรม เอกสารแสดงสิทธิ เช่น สัญญาเช่า สัญญาจะซื้อจะขาย ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อย การประกอบอาชีพ ก่อนได้รับตำแหน่งส่วนใหญ่ ทำการเกษตร หรือรับจ้างทั่วไป จึงไม่ได้มีสิทธิและสัมปทานกับ ภาครัฐ ซึ่งถือเป็นเรื่องไกลตัวทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างน้อย

4) จากการศึกษาพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจด้านการ จัดทำบัญชีหนี้สิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดเกี่ยวกับเรื่องเงิน เบิกเกินบัญชี ที่ต้องแสดงซึ่งในขั้นนี้ให้รวมถึงหนี้ต่างชำระบัตรเครดิตทุกประเภท ทั้งนี้อาจจะ เนื่องมาจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อย การประกอบอาชีพก่อนได้รับ ตำแหน่งส่วนใหญ่ ทำการเกษตร หรือรับจ้างทั่วไป จึงไม่ได้มีการเปิดบัญชี OD หรือมีบัตรเครดิต สำหรับใช้จ่าย ซึ่งถือเป็นเรื่องไกลตัวทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างน้อย

5) จากการศึกษาพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน ได้แก่ปัจจัยด้าน เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง ย่อมรับรู้และเข้าใจในเรื่องใดๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับศึกษาน้อยกว่า อีกทั้งการมีประสบการณ์ในด้านการจัดทำบัญชีหลายครั้ง ย่อมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวมากกว่าผู้ไม่เคยมีประสบการณ์

6) จากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี โดยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีปัญหาดังนี้คือในการดำรงตำแหน่ง 1 วาระต้องยื่นบัญชี 3 ครั้ง ผู้ยื่นเห็นว่ามากเกินไป การยื่นบัญชีเป็นการยื่นตามประกาศใหม่เมื่อปีพ.ศ. 2554 ซึ่งทางสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่มีการประชาสัมพันธ์แต่อย่างใด เอกสารประกอบบางรายการต้องให้ทางหน่วยงานราชการและเอกชน ออกให้หรือรับรองให้ใช้ระยะเวลาในการขอ และช่วงระยะเวลาแรกของการเข้ารับตำแหน่งจะมีการึกงมากมาย เช่น ต้องยื่นบัญชีรับจ่ายกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง และต้องยื่นบัญชีกับสำนักงาน ป.ป.ช.ด้วย เป็นส่วนหนึ่งให้ไม่สามารถยื่นบัญชีทันตามกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับสุวณิ คัมภกรกิจ (2551) ที่ได้ศึกษาปัญหาการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง แนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ กล่าวว่า ปัญหาในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ส่งผลทำให้มีปริมาณบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ค้างการตรวจสอบเป็นจำนวนมาก เกิดจากหลายปัจจัย ประกอบด้วย ข้อกฎหมาย แบบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โครงสร้างสำนักงาน ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และสอดคล้องกับภริสุตา นิลวรรณ และคณะ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง : สำนักตรวจสอบทรัพย์สินภาคการเมือง ผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี มีดังนี้ ผู้ยื่นไม่ทราบว่าตนมีหน้าที่ยื่นบัญชี

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

3.1.1 จากการศึกษาพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีในระดับปานกลาง ดังนั้นสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยจะลงไปยังกลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรี และกลุ่มที่ไม่เคยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตลอดจนควรมีการจัดทำ

คู่มือเอกสารเกี่ยวกับการยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

3.1.2 จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีในด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีน้อยที่สุด ดังนั้นสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและสื่อวิทยุ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้มากยิ่งขึ้น

3.1.3 จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ในด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ประเภทสิทธิและสัมปทานน้อยที่สุด ในด้านการจัดทำบัญชีหนี้สิน ประเภทเงินเบิกเกินบัญชีน้อยที่สุด อันเนื่องมาจากเหตุผลใดก็ดี หากสำนักงาน ป.ป.ช. มีการจัดบรรยายหรืออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พนักงานเจ้าหน้าที่ควรเน้นให้ความรู้ อธิบายหรือยกตัวอย่างให้ชัดเจนเกี่ยวกับประเภททรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภททรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวให้มากขึ้น

3.1.4 จากการศึกษพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เห็นว่าการยื่นบัญชี 3 ครั้งต่อ 1 วาระนั้นมากเกินไป ช่วงระยะเวลาในการเข้ารับตำแหน่งมีหน้าที่ต้องแสดงบัญชีรับจ่าย ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และการรวบรวมเอกสารประกอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงนั้นยุ่งยาก เนื่องจากผู้ที่ระบุนโยบายดังกล่าวข้างต้นมีจำนวนเพียงร้อยละ 11.51 ซึ่งถือว่าน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แต่อย่างไรก็ดีหากสำนักงาน ป.ป.ช. มีการจัดบรรยายหรืออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พนักงานเจ้าหน้าที่ควรเน้นให้ความรู้ อธิบายให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อที่จะทำให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ รับรู้ข้อบกพร่องในการดำเนินงาน และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2.2 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในพื้นที่อื่นๆ หรือครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อที่จะทำให้ทราบความรู้ความเข้าใจ

ในการจัดทำบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ทำให้สามารถเห็นถึงภาพรวมของความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี และสามารถนำมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา (2548) *สถิติสำหรับงานวิจัย* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาสถิติ
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- โกวิท พวงงาม (2550) *การปกครองท้องถิ่นไทย* เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2546) *การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรง: ข้อพิจารณา
เพื่อการปฏิรูปโดยองค์รวม* ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นภมณ พรแก้ว (2548) “การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินและการประเมินมูลค่าทรัพย์สินของ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง
- ปกรณกฤษณ์ ใหญ่โต (2550) “ปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการยื่นบัญชีรายรับ-รายจ่าย ในการหา
เสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นในเขตเทศบาล
ตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” เชียงใหม่ การค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปธาน สุวรรณมงคล (2547) *การปกครองท้องถิ่นไทย ในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประธาน คงฤทธิ์ศึกษากร (2541) *การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่นเปรียบเทียบ :
สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พรชัย เทพปัญญา (2547) *การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ สัมพันธ์พาณิชย์*
- ภริสุดา นิลวรรณ และคณะ (2555) *ปัญหาการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงแห่ง
ทางการเมือง : สำนักตรวจสอบทรัพย์สินภาคการเมือง รายงานการวิจัยสำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ*
- “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2550 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554)” สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2554) กรุงเทพมหานคร
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550” (2550) กรุงเทพมหานคร

- วชิร สงบพันธ์ (2548) การเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน การศึกษาส่วนบุคคลหลักสูตรนักบริหารระดับสูง: ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ รุ่น 44 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- วรวิทย์ สุขบุญ (2551) การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. “กรณีศึกษา นายรักเกียรติ สุขชนะ ร่ำรวยผิดปกติ” วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม
- ศรียรรณ จิงสวัสดิ์ (2548) ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชลบุรี ปัญหาพิเศษ (รป.ม.) มหาวิทยาลัยบูรพา
- ศิพล รื่นใจชน (2549) ความรู้ ความเข้าใจ ในสิทธิของประชาชนเกี่ยวกับธุรกิจให้เข้าซื้อรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ศึกษากรณีประชาชน หมู่ 1 ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ชลบุรี ปัญหาพิเศษ (รป.ม.) มหาวิทยาลัยบูรพา
- ศิริลักษณ์ คงสตัยกุล (2546) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานโรงงานแปรรูปไม้ยางพารา จังหวัดระยอง” ชลบุรี วิทยานิพนธ์ (พย.ม.) มหาวิทยาลัยบูรพา
- สรรเสริญพล ชีราสาสน์ (2551) ปัญหาในการแสดงบัญชีทรัพย์สิน หนี้สิน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา 263 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กลุ่มติดตามและประเมินผล (2555) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ประจำปี พ.ศ. 2554 กรุงเทพมหานคร บริษัท แอคมี่ พรินติ้ง จำกัด
- _____ ประจําจังหวัดเชียงใหม่ (2556) รายงานผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2556 เชียงใหม่ บริษัทรองช่าง พรินท์ติ้ง จำกัด
- _____ (2542) “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” (2542, 30 ธันวาคม) ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนพิเศษ 3 ง.)

————— (2554) “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2554” (2554, 26 กรกฎาคม) ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนที่ 60 ก, 1.)

————— (2556) “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556.” (2556, 16 มกราคม) ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 4, 17.)

สุวณี คัมภกติกิจ (2551) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ กรณีศึกษา ข้อมูลการยื่นทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี ตามกฎหมาย กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แสงจันทร์ โสภากาล (2550) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับ องค์การบริหารส่วนตำบล เลข คณะสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

Transparency International (2011) The Current Corruption Perceptions Index (ออนไลน์) สืบค้น วันที่ 31 กุมภาพันธ์ 2557 จาก http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi. (2011, 23 December)

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

1. นายประจวบ สวัสดิ์ประสงค์

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดเชียงใหม่	
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	- รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง - นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
	ปริญญาโท	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2. นางพรเพ็ญ คมสัน

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ	
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
	ปริญญาโท	บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. นางสาวนิรมล เลิศวุฒิ

ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานตรวจสอบทรัพย์สินภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	- บริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงินการธนาคาร) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยรามคำแหง - บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
	ปริญญาโท	การจัดการภาครัฐและเอกชนมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงขอความร่วมมือมายังท่านในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ โดยผู้ศึกษาขอชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามโดยสังเขป ดังนี้

แบบสอบถามชุดนี้ ใช้สอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจ รวมถึงปัญหาอุปสรรค ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นจึงขอให้ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงมากที่สุด เนื่องจากคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิเคราะห์ผลการศึกษา และผู้ศึกษาขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้รับจะไม่ส่งผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของท่านทั้งสิ้นเนื่องจากผู้ศึกษาจะนำเสนอผลของการศึกษาในภาพรวม โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ และข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาววิดา พงษ์บุรพา

2553000452

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย ✓✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง (เลือกเพียง 1 ข้อ)

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. 20 - 30 ปี () 2. 31 - 40 ปี
() 3. 41 - 50 ปี () 4. มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

- () 1. ต่ำกว่าอนุปริญญา () 2. อนุปริญญา
() 3. ปริญญาตรี () 4. สูงกว่าปริญญาตรี

4. ตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

- () 1. นายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น
() 2. รองนายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น
() 3. ที่ปรึกษานายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น
() 4. เลขานุการนายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่น
() 5. สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยตนเอง

- () 1. ไม่เคยจัดทำบัญชีฯ () 2. 1 ครั้ง
() 3. 2 ครั้ง () 4. 3 ครั้งขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง (เลือกเพียง 1 ข้อ)

- 5 = มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด
 4 = มีความรู้ความเข้าใจมาก
 3 = มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
 2 = มีความรู้ความเข้าใจน้อย
 1 = มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน					
1. ในการดำรงตำแหน่ง 1 วาระ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่กรณีเข้ารับตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี					
2. ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดง หมายถึงทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ					
3. ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดง ให้รวมทั้งทรัพย์สิน และหนี้สินทั้งในและต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อมด้วย					
4. ระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต้องยื่นภายใน 30 วัน นับจากวันเข้ารับตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่ง / พ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี					

ประเด็นคำถาม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน (ต่อ)					
5. เอกสารประกอบ หมายถึง เอกสารประกอบ ความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน และหนี้สินทั้งนี้ต้องยื่นพร้อมแบบบัญชี					
6. การลงลายมือชื่อ ผู้ยื่นต้องลงลายมือชื่อในแบบ บัญชี และเอกสารประกอบไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ประกอบของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่ บรรลุนิติภาวะ					
7. สำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา กรณีผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติ ภาวะ ได้ยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แยกกัน ให้แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาของทุกคนมาพร้อมแบบบัญชี					
8. บทกำหนดโทษ กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองผู้ใด จงใจไม่ยื่นบัญชีภายในระยะเวลาที่กฎหมาย กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีด้วยข้อความอันเป็น เท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ ไม่เกิน 10,000.- บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ					
ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน					
1. รายการทรัพย์สินที่ต้องแสดง มีทั้งสิ้น 9 รายการ					
2. เงินสด ที่ต้องแสดงต้องมีจำนวนเงินมากกว่า 200,000 บาท และต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ในการ เก็บเงินไว้ด้วย					

ประเด็นคำถาม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน (ต่อ)					
3. เงินฝาก ที่ต้องแสดงเป็นเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นๆ แล้ว และยังรวมถึงสลากออมสิน และเงินฝากในกลุ่มออมทรัพย์					
4. เงินลงทุน ที่ต้องแสดงต้องเป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต หลักทรัพย์อื่น เงินลงทุนอื่น					
5. เงินให้กู้ยืม ที่ต้องแสดงหมายถึง เงินที่ให้บุคคลหรือนิติบุคคลกู้ยืม					
6. ที่ดิน ที่ต้องแสดงต้องเป็นที่ดินที่มีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือสำเนาเอกสารแสดงสิทธิครอบครองที่ดิน ที่ตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะถือครองทั้งหมด					
7. โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ที่ต้องแสดง หมายถึง สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ที่ตนเอง สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะครอบครอง เช่น บ้านอาศัย อาคารพาณิชย์ ห้องชุด โกดัง					
8. ยานพาหนะ ที่ต้องแสดง เช่น รถจักรยานยนต์ รถยนต์ เรือยนต์ เครื่องบินส่วนบุคคล เป็นต้น					
9. สิทธิและสัมปทาน ที่ต้องแสดง เช่น หลักฐานการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ เอกสารแสดงสิทธิในการเป็นสมาชิกสโมสรหรือชมรม เอกสารแสดงสิทธิ เช่น สัญญาเช่า สัญญาจะซื้อขาย เป็นต้น					
10. ทรัพย์สินอื่น ที่ต้องแสดง หมายถึง ทรัพย์สินนอกจากที่ระบุไว้ในรายการที่ 2-9 และต้องมีมูลค่ารวมกันตั้งแต่ 200,000 บาทขึ้นไป					

ประเด็นคำถาม	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการจัดทำบัญชีแสดงรายการหนี้สิน					
1. รายการหนี้สินที่ต้องแสดง มีทั้งสิ้น 4 รายการ					
2. เงินเบิกเกินบัญชี ที่ต้องแสดงให้รวมถึงหนี้ค้างชำระบัตรเครดิตทุกประเภท					
3. เงินกู้ ที่ต้องแสดงหมายถึง เงินกู้ทุกประเภทจากธนาคารและสถาบันการเงิน					
4. หนี้สิน ที่ต้องแสดงให้รวมถึงหนี้สินหรือเงินกู้ที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ จากบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้ธนาคารและสถาบันการเงินอื่น เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน กองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น และหนี้สินที่ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ พร้อมเสนอแนะ

- ท่านคิดว่าปัญหา/ อุปสรรค และปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านใดบ้างที่ส่งผลให้การจัดทำบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของท่านไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือทำให้การจัดทำล่าช้าเกิน
ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ท่านต้องการให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ เข้าไปให้ความรู้ความเข้าใจใน
การจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยวิธีใด (อาทิเช่น บรรยาย, สัมมนา, จัดทำคู่มือ)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ท่านมีข้อเสนอแนะประการใดบ้าง ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของท่านให้ถูกต้องครบถ้วน และแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่
กฎหมายกำหนด

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่เสียสละเวลาอันที่ค่าในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาววิดา พงษ์บุรพา
วัน เดือน ปีเกิด	26 พฤศจิกายน 2523
สถานที่เกิด	อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
สถานที่ทำงาน	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดเชียงใหม่
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สินปฏิบัติการ

